

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

DOBRA ZMIANA W SAMORZĄDZIE



DOTRZYMUJEMY SŁOWA



Szanowni Państwo!

Już trzeci rok rząd Prawa i Sprawiedliwości, obozu Zjednoczonej Prawicy zmienia Polskę na lepsze. Konsekwentnie naprawiamy nasze państwo, by mogło ono jak najlepiej służyć nam wszystkim. Naszym celem, celem polityki dobrej zmiany jest budowa Polski dostatniej, godnej, sprawiedliwej, uczciwej i bezpiecznej. Jednym słowem Polski takiej, której mieszkańcy będą mogli cieszyć się pod każdym względem takim samym poziomem życia, jaki jest udziałem obywateli najzamożniejszych państw europejskich. Systematycznie, krok po kroku zmierzamy ku temu celowi, przybliżając się tym samym do spełnienia wielkiego marzenia pokoleń Polaków o życiu na miarę naszych aspiracji.

Teraz nadszedł czas, by dobra zmiana zeszła na poziom samorządowy: do gmin, powiatów, dużych miast i województw i uczyniła nasze małe ojczyzny – wsie, miasteczka i największe aglomeracje – miejscami o wiele bardziej nadającymi się do życia.

Skończymy ze złymi praktykami i ukróćmy nadużycia. Położymy kres dzikiej, karmiącej się krzywdą zwykłych ludzi, reprivatyzacji. Nie dopuścimy do wyprzedaży ważnych składników majątku naszych samorządów. Te dobra w postaci firm zajmujących się na przykład dostarczaniem wody, ciepła czy odprowadzaniem odpadów i ścieków powinny służyć ogółowi mieszkańców i być jednym z narzędzi kształtowania polityki władz lokalnych, a nie zyskom prywatnych właścicieli.

Tak jak w 2015 roku do wyborów prezydenckich i parlamentarnych Prawo i Sprawiedliwość przystąpiło z programem oczekiwanych przez

Polaków zmian, tak dziś nasza partia, obóz Zjednoczonej Prawicy, staje do wyborów samorządowych dobrze przygotowana merytorycznie. Mamy naprawdę dobry, przemyślany program dla Polski lokalnej. A ściślej – mamy programy, bo nasze propozycje zawierają nie tylko zobowiązania o charakterze ogólnopolskim, ale – i to przede wszystkim – plany tego, co zamierzamy zrobić, jeśli Państwo obdarzycie nas zaufaniem, w poszczególnych województwach, miastach, powiatach i gminach, aby ich mieszkańcom, aby nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Program, który Państwu przedstawiamy jest efektem naszej wytężonej pracy na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Tak jak trzy lata temu jeździliśmy po Polsce i słuchaliśmy tego, co Polki i Polacy mają nam do powiedzenia. Odbiliśmy prawie tysiąc spotkań. Wiemy zatem, czego oczekują mieszkańcy naszego kraju i obiecujemy, że będziemy zmieniać nasze małe ojczyzny zgodnie z tymi oczekiwaniami.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak realizacja naszego programu z 2015 roku zasadniczo odmieniła w wielu dziedzinach życie Polek i Polaków, tak urzeczywistnienie naszych propozycji dla Polski lokalnej zaowocuje dynamicznym rozwojem naszych małych ojczyzn oraz zasadniczym podniesieniem poziomu życia wspólnot lokalnych.

Nasze trzyletnie rządy świadczą o tym, że jesteśmy partią wiarygodną, która dochowuje zobowiązań wyborczych. Spełniliśmy już wiele obietnic złożonych Polakom, inne – systematycznie wprowadzamy w życie.

Dotrzymujemy słowa w rządzie, dotrzymamy i w samorządzie! I to jest dodatkowy powód, dla którego warto zagłosować na kandydatów z list Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość do władz lokalnych wszystkich szczebli.

Jarosław Kaczyński



ROZWÓJ GOSPODARCZY WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość, jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Wzrost gospodarczy to fundament rozwoju całego kraju. Tylko silna, zrównoważona gospodarka może zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków i długofalową poprawę jakości życia. Wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa warunków prowadzenia biznesu oraz przyciągnięcie nowych inwestorów są kluczem do rozwoju każdej gminy i powiatu, miast i wsi.

CO ZROBILISMY DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

Dzięki konsekwentnie realizowanej przez rząd Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju stopa bezrobocia jest najniższa od 26 lat i wynosiła w czerwcu 2018 r. 5,9%. Stopa bezrobocia spada w całym kraju.

Rząd podniósł wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Od 1 stycznia 2018 r. minimalna stawka godzinowa wynosi 13,70 zł brutto, a minimalne wynagrodzenie 2 100 zł brutto. Wzrośnie również kwota wolna od podatku do 8 tys. zł z 6,6 tys. zł w 2017 r. (jeszcze w 2015 roku było to 3 089 zł). Korzyść z podwyższenia kwoty wolnej odczują szczególnie osoby uzyskujące niewielkie dochody, np. z umów zlecenia czy emerytur i rent.

Produkcja przemysłowa rośnie w Polsce dwukrotnie szybciej niż w Unii Europejskiej. Dane Eurostatu za sierpień 2017 roku pokazują, że w Polsce wzrost wynosi 8,9% podczas gdy UE zatrzymała się na poziomie 3,9%. Jeszcze lepsza sytuacja jest w przypadku produkcji budowlanej, gdzie wskaź-

niki wzrostu osiągnęły w sierpniu 23,2% w Polsce i 3,1% średnio w UE. Polska branża meblarska staje się jedną z największych w Europie. Rozwijają się także klastry – Podkarpacka Dolina Lotnicza, Polski Przemysł Stoczniowy i Śląskie Zagłębie Motoryzacyjne. Polacy mogą wreszcie poczuć, że podatki, które płacą, są im zwracane w postaci widocznego rozwoju ich kraju.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle doszło w październiku aż do 81,4%. Jest to najlepszy wynik od dziesięciu lat.

Od dwóch lat rząd Prawa i Sprawiedliwości konsekwentnie realizuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, której głównymi elementami są reindustrializacja, pomnażanie kapitału dla rozwoju, a także tworzenie warunków do powstawania wysokopłatnych miejsc pracy. Do wspierania realizacji tych celów powstał m.in. Polski Fundusz Rozwoju, jako grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców i samorządów.

W wyniku działań rządu od 2015 r. utrzymuje się wysoki wzrost produkcji przemysłowej, co wpływa na fakt, że stopa bezrobocia jest najniższa od 26 lat i wynosiła w grudniu 2017 r. 6,6%. Jednocześnie przy regularnie odnotowywanym wzroście płac.

Nieoceniona jest również rola PFR, jako instytucji stymulującej inwestycje i finansującej projekty kluczowe dla polskiej gospodarki.

W lutym 2018 r. rząd przyjął przełomowy projekt, który zmieni zasady funkcjonowania Specjalnych stref Ekonomicznych w Polsce. Dzięki temu cała Polska stanie się atrakcyjną strefą inwestycyjną, co pozwoli na zwiększenie atrakcyjności biznesowej wielu regionów. Zwolnienia podatkowe uzależnione będą nie tylko od lokalizacji inwestycji, ale od jej charakteru i jakości tworzonego miejsc.

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Dlatego rząd Prawa i Sprawiedliwości w ramach swojego sztafardowego projektu „Konstytucji Biznesu”, wprowadził realne ułatwienia prowadzenia działalności gospo-

darczej, m.in.: możliwość prowadzenia drobnej działalności bez obowiązku rejestracji, zwolnienie nowych firm z obowiązku opłacania składek ZUS przez pierwsze 6 miesięcy tzw. „ulga na start”, stopniowa likwidacja numeru REGON, powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, publikacja objaśnień prawnych dla skomplikowanych przepisów, możliwość bezterminowego zawieszenia firmy, uporządkowanie katalogu działalności reglamentowanych (wymagających koncesji, zezwoleń) i zmniejszenie obowiązków dla przedsiębiorców, możliwość załatwiania prostych spraw urzędowych przez telefon lub e-mail.

Zmiany najbardziej uciążliwych przepisów utrudniających prowadzenie biznesu rozpoczęły się w 2016 r. Do jesieni 2017 roku ponad 100 zmian weszło już w życie, m.in. rozszerzono ochronę wynikającą z dominującej praktyki interpretacyjnej w zakresie indywidualnych interpretacji prawa na ogół przedsiębiorców (także tych, którzy nie wystąpili o wydanie interpretacji indywidualnej). Podniesiono z 1,2 mln euro do 2 mln euro próg przychodów netto, po którym firma musi prowadzić pełną księgowość. Roczne oszczędności dla jednego przedsiębiorcy to nawet kilkanaście tys. zł.

W kwietniu 2017 wprowadzono ułatwienia dla branży budowlanej. Do obsługi wielu maszyn budowlanych nie potrzeba już państwowego egzaminu. To 600 tys. godz. oszczędności dla pracowników budowlanki. W czerwcu 2017 wszedł w życie tzw. pakiet wierzycielski, który ułatwia odzyskiwanie długów i będzie przeciwdziałał powstawaniu zatorów płatniczych. W tym samym czasie weszła w życie nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego. Dzięki niej urzędnicy nie mogą grać naszymi sprawami w ping ponga. Załatwią je szybciej i po partnersku, np. z pomocą mediatora.

W sierpniu 2017 roku weszły w życie ułatwienia dotyczące amortyzacji maszyn i urządzeń. Dzięki nim przedsiębiorcy mogą dokonywać jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w wysokości do 100 tys. zł rocznie.

Od 2018 roku obowiązują ułatwienia z tzw. drugiej ustawy o innowacyj-

ności. Dzięki nim, przedsiębiorcy będą mogli odliczać od podstawy opodatkowania 100% wydatków przeznaczonych na badania i rozwój.

Rząd planuje ponadto zmianę zasad dotyczących terminów przechowywania dokumentacji pracowniczej. Będzie taniej i prościej. Zamiast 50, 10 lat przechowywania. Zamiast stosu papierów, forma elektroniczna. A także wprowadzenie nowych przepisów ułatwiających zmianę pokoleniową w firmach rodzinnych czy wprowadzenie nowego rodzaju podmiotu - prostej spółki akcyjnej, która będzie idealnym rozwiązaniem dla młodych, innowacyjnych firm.

Jako jeden z projektów strategicznych SOR został opracowany Pakiet działań dla średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. **W woj. lubuskim Pakietem dla miast średnich objętych jest 6 miast** (Międzyrzecz, Słubice, Nowa Sól, Żagań, Żary, Świebodzin), w tym 4 to miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

W ramach inicjatywy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) do spotkań przedinwestycyjnych **z województwa lubuskiego zgłosiło się 5 miast średnich:** Międzyrzecz, Nowa Sól, Świebodzin, Żagań, Żary.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W okresie ostatnich trzech lat nastąpił boom w inwestycjach przemysłowych i logistycznych, tam, gdzie dobrze przygotowano strefy aktywności gospodarczej. Dużą w tym zasługą Kostrzyńsko – Słubickiej Specjalnej strefy Ekonomicznej, która po wyborach w 2015 r. wyraźnie zwiększyła swoją skuteczność.

W województwie rozwija się mały i średni biznes. Brakuje „okrętów flagowych gospodarki”, dających szansę rozwoju wielu kooperantom z sektora małego i średniego biznesu. Zbyt mało firm posiada wystarczający potencjał, aby prowadzić własną działalność badawczo – rozwojową, a wiele

z nich nie posiada właściwie rozwiniętych własnych działów marketingu i sprzedaży, zdając się na pośredników.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

Działania przewidziane do realizacji w województwie Lubuskim w kwestiach związanych z rozwojem gospodarczym regionu:

- Zrobimy wszystko, aby w stolicach powiatów powstały prężne, gospodarcze ośrodki, a każdy przedsiębiorca znalazł tam swoje miejsce, taka sytuacja spowoduje zahamowanie odpływu mieszkańców za granicę i do dużych ośrodków metropolitalnych takich jak (Warszawa, Poznań, Wrocław).
- Będziemy dążyć do utworzenia stref aktywności gospodarczej wzdłuż drogi S3 m.in. w Gorzowie Wlkp., Nowej Soli, Świebodzinie oraz Zielonej Górze.
- Będziemy zarządzać, z zachowaniem równowagi, środkami UE w taki sposób, aby równomiernie wspierać tereny zapóźnione cywilizacyjnie, a jednocześnie podnosić atrakcyjność lepiej rozwiniętych miast, zamierzamy opierać rozwój województwa na założeniu, że droga S3 jest naturalną osią rozwoju całego regionu. Natomiast Gorzów Wielkopolski, Lubuskie Trójmiasto, Żary-Żagań to tereny o zwiększonej atrakcyjności gospodarczej.
- Obecnie należy wzmocnić potencjał gospodarczy, w szczególności przygotować dobrze uzbrojone, nowe tereny inwestycyjne, również poza obszarami miejskimi.
- Lubuskie uczelnie, Park Naukowo-Technologiczny to ośrodki nowoczesnej myśli gospodarczej, jak również centra rozwoju wysokich technologii i innowacyjności. W sposób oczywisty będą one wspierane przez władze województwa.

- Poczynimy wszelkie starania, aby województwo lubuskie w strategii rozwoju Polski było identyfikowane, jako ważny region kraju ze względu na swoje położenie nadgraniczne, wielość szlaków komunikacyjnych i potencjału wydobywczego, szczególnie gazu, złóż węgla i miedzi.
- Jako samorząd województwa dalej będziemy dążyć do budowy bloku energetycznego w zachodniej części regionu (Gubin, Brody). Wspierać będziemy budowę kompleksu miedziowego na południu regionu. Te przedsięwzięcia muszą stać się lokomotywami lubuskiej gospodarki.
- Będziemy wspierać rozwój sektora kosmicznego w Zielonej Górze w oparciu o Lubuski Park Przemysłowo – Technologiczny i dynamiczne firmy działające już w tej dziedzinie.
- W szczególny sposób promować będziemy nasze lubuskie produkty regionalne, aby stały się w perspektywie czasu polskim hitem eksportowym.
- Podejmiemy wszelkie działania aby przy wykorzystaniu środków unijnych zapewnić w każdym miejscu województwa szybki, dobry i tani dostęp do Internetu. Głównie oparty o istniejący szkielet sieci światłowodowych. Poprzez wszechstronny Internet stworzymy ogólnodostępny informator służący szczególnie małym firmom poszukującym partnerów biznesowych.
- Będziemy organizować liczne misje gospodarcze otwarte na mały biznes.
- W tym celu nawiążemy kontakty gospodarcze z organizacjami i samorządami gospodarczymi innych państw.
- Będziemy dążyć do stworzenia na terenie lotniska Babimost profesjonalnego, dobrze obsługiwanego, współpracującego z firmami transportowymi Cargo. Takim działaniem damy możliwość lubuskim firmom szybkiego i sprawnego przesyłu zróżnicowanej ilości towarów; takie działanie uatrakcyjni nasz region gospodarczo.
- Doprowadzimy do powstania terminali transportu intermodalnego, w

- tym centrów przeładunkowych w portach nad Odrą.
- Poczynimy wszelkie starania, aby firmy ulokowane na strefach przemysłowych pomimo często zmiennej sytuacji gospodarczej na wiele dekad wpisały się w krajobraz gospodarczy regionu.
- Wyhamujemy dynamikę wzrostu obciążenia budżetu wydatkami na administrację publiczną (wzrost na poziomie 300% w ciągu minionych 10 lat). Wzmocnimy wydatki na transport i infrastrukturę drogową. Przystąpimy do opracowania realnej strategii budżetu na lata 2019 – 2027 w celu przystosowania regionu do absorpcji środków europejskich z kolejnej perspektywy unijnej.
- Będziemy zlecać Instytutowi Badań nad Gospodarką Rynkową i innym instytucjom opracowanie priorytetów gospodarczych regionu (w ramach corocznych grantów).
- Po otwarciu rynku pracy dla polskich pracowników w Niemczech należy diagnozować rynek pracy w sąsiadujących landach. Możliwość znalezienia zatrudnienia w Niemczech musi być uzupełnieniem rynku pracy a nie tylko drenażem specjalistów wysokiej klasy.
- Zainicjujemy działania zachęcające do powrotu z emigracji zarobkowej młodych Lubuszan, poprzez aktywne zaangażowanie biura przedstawicielstwa województwa lubuskiego w Brukseli.
- Planujemy ścisłą współpracę z Państwową Agencją Inwestycji Zagranicznych w celu pozyskiwania dużych inwestorów.
- W ramach współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu planujemy wspomaganie procesu pozyskiwania przez firmy finansowania rozwoju ze środków grupy PFR.
- Planujemy doradztwo dla firm chcących uzyskać status uprawniający do ulg przewidzianych w nowej ogólnopolskiej SSE.

Działania przewidziane w województwie Lubuskim w kwestiach związanych w rozwojem silnej przedsiębiorczości:

- Wszelkimi sposobami wspierać będziemy mikro i małe firmy jako podstawowe ogniwo rozwoju gospodarczego województwa, w szczególności te firmy, które nie skorzystały do tej pory ze wsparcia zewnętrznego. Trzeba uczynić wszystko aby autentycznie stały się poważnym partnerem władz samorządowych.
- Zrobimy wszystko, aby przełamać niechęć młodych ludzi i zachęcić ich do podejmowania ryzyka zakładania własnych firm. W tym celu stworzymy mechanizmy w lubuskim funduszu poręczeń kredytowych i w funduszu pożyczkowym ułatwiające pozyskiwanie pieniędzy na start.
- Przygotujemy nauczycieli do pełnienia funkcji doradców zawodowych przy pomocy studiów podyplomowych zorganizowanych we współpracy z Uniwersytetem Zielonogórskim, Akademią Gorzowską z wykorzystaniem środków unijnych.
- Zamierzamy rozbudować pion doradztwa zawodowego w oparciu o Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowe Urzędy Pracy oraz Agencję Rozwoju Regionalnego.
- Planujemy przygotowanie we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Urzędem Statystycznym krótkoterminowej i długoterminowej prognozy zatrudnienia w województwie lubuskim.
- Dążyć będziemy do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Spowodujemy przyspieszenie prac Agencji Rozwoju Regionalnego nad ustaleniem priorytetów szkoleń oraz organizacji przedsięwzięć w terenie, Agencja zostanie odpolityczniona i nie będzie synekurą dla członków i działaczy obecnej koalicji.
- Określimy priorytety w rozwoju aktywności gospodarczej, działalność na rzecz samozatrudnienia, swobodne poruszanie się na rynku unijnym oraz wysoki poziom informatyzacji przedsiębiorstw.
- Przewidujemy wszechstronne wsparcie dla przedsiębiorstw w realizowaniu inwestycji prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy.
- Będziemy wspierać i odbudowywać prestiż konkursów zawodowych.

- Zamierzamy poprawić informację o rynku pracy. Na wyższym poziomie musi przebiegać sprawozdawczość o rynku pracy, ale także w bardziej dynamiczny sposób Internet i komputer muszą być narzędziem poszukiwania pracy lub miejscem pozyskiwania informacji o wolnych etatach.
- Zamierzamy lepiej wykorzystywać zmiany legislacyjne przez rozwój aktywności Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dążyć będziemy do tworzenia i wspierania nowych stref aktywności gospodarczej.
- Planujemy działania promocyjne dla lokalnych jednostek samorządu terytorialnego z możliwością tworzenia podstref na własnym terenie.
- Planujemy włączenie do podstrefy najbardziej atrakcyjnych obszarów będących w gestii Agencji Mienia Wojskowego i Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.
- Będziemy skuteczniej inicjować i wspierać działania przeciwko wykluczeniu społecznemu, szczególnie mieszkańców wsi i małych miasteczek; działania te nie mogą ograniczać się do szkoleń, dlatego powstaną lokalne inkubatory przedsiębiorczości, a samorząd lokalny, wojewódzki oraz urzędy administracji państwowej podejmą współpracę dla zwalczania tego problemu.
- Będziemy podwyższać jakości kształcenia w szkołach ponadpodstawowych we współpracy ze spółkami Skarbu Państwa.
- Wykorzystamy potencjał wysokiej jakości przedsiębiorstw działających w ramach „nowej SSE” w kształceniu ponadpodstawowym.

Dodatkowo, aby wspierać przedsiębiorców, będziemy:

- Budować hale przemysłowe pod wynajem dla innowacyjnych przedsiębiorstw, start-upów produkcyjnych nieposiadających zdolności aby uruchomić proces produkcji. Preferencyjne stawki najmu dla innowacyjnych spółek chcących uruchomić produkcję na większą skalę a nieposiadających zdolności produkcyjnych. Na terenie hal mogłyby



LUBUSKIE ROLNICTWO I ROZWÓJ WSI

funkcjonować centra usług wspólnych i doradztwa dla spółek innowacyjnych (m.in. w zakresie dostępnego finansowania, możliwości wsparcia ekspansji). Inwestycja mogłaby powstać w formule spółki celowej tworzonej przez samorząd, do której wnoszony byłby grunt i nieruchomości (hala).; kredyty inwestycyjne, PPP.

- Budować regionalne centra R&D wraz z ośrodkami doskonalenia zawodowego. Regionalne centra R&D dedykowane wybranym przemysłom (zgodnym z inteligentnymi specjalizacjami regionu) powstawałaby w formule PPP. Mogłyby z nich korzystać mniejsze spółki, niemające wystarczających środków na stworzenie własnego centrum. Dodatkowo, możliwe byłoby tworzenie innowacyjnych rozwiązań dla członków klastrów. Rozwiązania te mogłyby być udostępniane członkom klastra na zasadzie licencji. Kadra centrum R&D mogłaby także prowadzić szkolenia doskonalenia zawodowego dla pracowników wybranych sektorów.

Rolnictwo to jest jeden z najważniejszych kierunków rozwoju gospodarczego Polski. Postawienie na rozwój obszarów wiejskich oznacza szersze wykorzystanie zasobów polskiego rolnictwa i polskiej wsi. Program rolny nie dotyczy jednak samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócenie rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które zaczęły być marginalizowane. Chcemy rozwijać wieś w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, odtworzyć usługi publiczne - komunikację publiczną, przedszkola, szkoły, placówki służby zdrowia.

CO ZROBILIŚMY DLA ROLNIKÓW I WSI

Rząd Prawa i Sprawiedliwości podejmuje działania na rzecz podniesienia konkurencyjności i rozwoju polskiego rolnictwa wspierając eksport produktów rolno-spożywczych. Obecnie jednym z najważniejszych działań resortu rolnictwa jest poszukiwanie nowych rynków dla polskich produktów rolnych, szczególnie na rynkach pozaeuropejskich. W 2017 r. wartość eksportu produktów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom ponad 27 mld euro, wzrastając w porównaniu do 2016 roku o 12,3%.

Ważnym zadaniem rządu było też wyrównywanie szans polskich rolników w konkurencji z rolnikami krajów UE. W ramach „Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku – polskie priorytety” rząd kontynuuje dążenia do wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników do poziomu porównywalnego z tymi, jakie otrzymują rolnicy w Niemczech czy Francji.

Rząd od początku funkcjonowania broni polskiej ziemi i wstrzymał na 5 lat sprzedaż państwowej ziemi, dając rolnikom możliwość dzierżawy na korzystnych warunkach zgodnie z przeznaczeniem. Ułatwia to konkurowa-

nie rolników z dużymi podmiotami na rynku ziemi. Podjął też działania w celu poprawy kompetencji, umiejętności i wiedzy producentów rolnych, także w ramach powołanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kluczowym programem przeciwdziałania stratom w rolnictwie jest program dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych. Uruchomione zostały dotacje w wysokości 65% składki do 1 ha i 65% składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich, na które w budżecie na 2017 rok zapewniono 918 mln zł - kwota ta będzie corocznie wzrastała. Działania te znacząco zwiększają ochronę producentów rolnych przed skutkami klęsk żywiołowych. Było to szczególnie ważne w 2018 roku w sytuacji klęski suszy, która dotyczyła dużej części gospodarstw rolnych.

W sytuacji nasilania się kryzysu hodowli trzody chlewnej na terenie województw wschodnich, rząd podjął działania eliminujące zagrożenia dla tej hodowli w wyniku występowania wirusa ASF oraz ograniczające negatywne skutki tych zjawisk poprzez: dofinansowanie programu bioasekuracji, depopulację dzików na terenach zagrożonych, organizację skupu trzody i przerób mięsa na cele pozarynkowe, wprowadzenie odszkodowań za straty finansowe z tytułu ograniczeń produkcji i wycofywania hodowli. Podstawowym celem tych działań było ograniczenie strefy występowania ASF oraz ochrona i wsparcie dla producentów trzody chlewnej, oraz stabilizacja rynku mięsa wieprzowego, mimo tego zagrożenia.

Bardzo istotnym działaniem rządu było też wsparcie dla budowy infrastruktury rolnictwa. Podjęte zostały dodatkowe inicjatywy lokalne, których beneficjentami są producenci rolni, obejmujące budowę lub modernizację dróg lokalnych, kontynuację programu budowy i modernizacji targowisk, poprawę gospodarki wodno-ściekowej oraz scalania gruntów.

Rząd zamierza kontynuować działania prorozwojowe na rzecz polskiego rolnictwa, w tym poprzez wsparcie dla innowacyjności, unowocześnianie technik produkcji roślinnej i zwierzęcej zwiększających rentowność produkcji oraz rozwój terenów wiejskich.

Z podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych do wysokości 1 tys. zł skorzystało ponad 340 tys. rolników. Dodatkowo obniżyliśmy wiek emerytalny dla rolników do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, podniesiony przez rząd PO-PSL.

Dla zmniejszenia nadmiernej biurokracji w obsłudze rolników oraz wsparcia procesów rynkowych, z połączenia Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych we wrześniu 2017 roku utworzony został Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Nowa instytucja będzie także przeciwdziałać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także ma zapewniać prowadzenie działalności rolniczej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

W efekcie wprowadzenia w styczniu 2017 r. ustawy, ułatwiającej sprzedaż żywności przez rolników, wzmocniona została ich pozycja konkurencyjna. Z opodatkowania zwolnione zostały przychody ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł, a w proponowanej w 2018 roku nowelizacji - do kwoty 40 tys. zł. Wdrażane są też zmiany przeciwdziałające nieuczciwemu wykorzystywaniu przez sieci handlowe i duże zakłady przetwórstwa, przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Prowadzi to do wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności oraz obrony rolników przed tymi praktykami.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rząd Prawa i Sprawiedliwości w lipcu 2018 roku przygotował specjalny „Plan dla Wsi”, który jest obecnie wdrażany i realizowany przez nowego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Główne założenia Planu dla Wsi stanowią następujące działania:

ZWIĘKSZENIE DOFINANSOWANIA DO PALIWA ROLNICZEGO

- Zwiększymy z 86 do 100 l. zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa na każdy hektar.
- Wprowadzamy historyczne wsparcie dla producentów bydła poprzez zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa w ilości 30 litrów na każdą Dużą Jednostkę Przeliczeniową (1DJP).

Oznacza to zwiększenie w 2019 roku kwoty dotacji z budżetu państwa na ten cel o 320 mln zł. Łączna kwota wyasygnowana na dopłaty do paliwa rolniczego wyniesie 1,18 mld złotych. Projekt ustawy rozszerzającej zwrot akcyzy w paliwie rolniczym pojawi się tuż po wakacjach, a ustawa będzie obowiązywała od 1 stycznia 2019 roku. Stworzony zostanie także specjalny program dla rolników, organizowany przez dużych operatorów na rynku paliwowym, zarówno w formie indywidualnych rozwiązań, jak też wspólnego działania w grupach zakupowych.

UTWORZENIE NARODOWEGO HOLDINGU SPOŻYWCZEGO

- Ze spółek Skarbu Państwa (SP): Krajowej Spółki Cukrowej, ELEWARR, Rynków Hurtowych i Spółek Strategicznych SP, utworzymy Krajową Grupę Spożywczą, o charakterze holdingu, która będzie wpływać na stabilizowanie rynków rolnych, poziom cen płaconych rolnikom za sprzedane płody rolne, zaopatrzenie rolnictwa, promocje i eksport polskiej żywności.
- Tworząc Narodowy Holding Spożywczy wesprzemy pozycję konkurencyjną rolnika na rynku żywności.

Zadaniem holdingu będzie inicjowanie działań rynkowych oraz podejmowanie inwestycji służących całemu polskiemu rolnictwu, takich jak np. wybudowanie specjalnego nabrzeża - portu rolniczego w Gdańsku, przeznaczonego do obsługi eksportu rzepaku, zbóż czy cukru drogą morską.

WIĘCEJ SPRZEDAŻY BEZPOŚREDNIEJ I ROLNICZEGO HANDLU DETALICZNEGO

- Rozszerzamy możliwość legalnej sprzedaży nieprzetworzonej i przetworzonej w gospodarstwach żywności do takich podmiotów jak restauracje, hotele, stołówki, gospodarstwa agroturystyczne, lokalne sklepy itp.
- Zwiększamy z 20 tys. zł do 40 tys. zł kwotę wolną od podatku dla żywności sprzedawanej w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego – po przekroczeniu tej kwoty obowiązywać będzie niski podatek w wysokości 2%.
- Zachowamy zasadę, że na sprzedaż detaliczną z gospodarstw rolnych nie będzie wymagane zezwolenie, ale tylko zgłoszenie do odpowiedniej inspekcji informacji o rozpoczęciu działalności.

Na rynku żywności konsumenci poszukują żywności wysokiej jakości - świeżej i naturalnej. Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom konsumentom, zainteresowanych możliwością zakupu produktów żywnościowych, produkowanych w danym rejonie przez lokalnych rolników, przy zachowaniu krótkich łańcuchów dostaw i bez udziału pośredników, zapewniając bliskie relacje producentów i konsumentów.

ZDROWA POLSKA ŻYWNOSĆ

- Zwiększamy wsparcie dla produkcji żywności wysokiej jakości, wraz ze wzmocnieniem roli producentów w łańcuchach „od pola do stołu - od producenta do konsumenta”.
- Zapewnimy skuteczną promocję i kanały dystrybucji.
- Wsparcie rozwoju rynku żywności wysokiej jakości poprzez rozwój logistyki, nowoczesnych platform sprzedaży, sprzedaży przez Internet itp.
- Wesprzemy rozwój rolnictwa ekologicznego promując gospodarstwa produkujące na rynek, eliminując przy tym patologię wykorzystania dopłat do użytkowników rolnych niedających żadnej produkcji.
- Wprowadzimy oznaczenie produktów żywnościowych niezawierających GMO i zapewnienie skutecznego systemu kontroli w tym zakresie.

Rozwijanie produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, to szansa dla mniejszych gospodarstw. Polska żywność powinna być synonimem najwyższej jakości.

WSPARCIE ROLNICTWA NA TERENACH GÓRSKICH

- Wdrożymy programy hodowli zwierząt, które wcześniej żyły w górach - owiec, kóz, bydła mięsnego, krów rasy czerwonej polskiej, pozwalające na zwiększenie produkcji z wykorzystaniem ekstensywnych użytków zielonych.
- Wesprzemy produkcję wołowiny, jagnięciny i drobiu poprzez promocję na rynku krajowym i zagranicznym.
- Wprowadzimy specjalną politykę górską wspierającą rozwój całego sektora żywnościowego - rozwój hodowli tradycyjnych zwierząt, rozwój przetwórstwa produktów lokalnych i tradycyjnych, w tym alkoholi, ze szczególnym wsparciem winiarstwa.

Prowadzenie działalności rolniczej w górach jest dużo trudniejsze niż na nizinach, dlatego potrzebny jest kompleksowy program wsparcia rolnictwa na terenach górskich, w powiązaniu z innymi działaniami gospodarki i promocją oryginalnych produktów i regionów. Podobnie jak czynią to inne kraje np. Austria, będziemy pomagać rolnikom i mieszkańcom polskich gór, dla zwiększenia ich dochodów i zapewnienia nowych miejsc pracy.

PODJĘCIE DZIAŁAŃ PRZECIWKO SUSZY

- Wdrożymy system poprawy żyzności gleb w Polsce poprzez szerokie stosowanie nawozów przyjaznych środowisku, poprawienie pH gleby (wapnowanie), regulowanie stosunków wodno-powietrznych.
- Wdrożymy szeroki program retencji wodnej oraz budowy systemów melioracji, w tym nowoczesnych systemów irygacyjnych.

Wypracowane zostaną mechanizmy kompensacji dla tych rolników, którzy dotknięci zostali klęską suszy. Do oceny jej skutków wykorzystamy innowacyjne, ale obiektywne rozwiązania przyspieszające szacowanie tych strat jak np. zdjęcia satelitarne, bezpłatnie udostępnione przez UE. Dzięki nim będzie można uzyskiwać również informacje, co do stanu upraw czy uwilgotnienia gleby. Będziemy wdrażać także inne innowacyjne rozwiązania jak nawadniania kropelkowe czy stosowanie specjalnych preparatów zatrzymujących wodę.

POLSKIE PASZE

- Rozszerzymy uprawę krajowych roślin białkowych, w tym; strączkowych, bobowatych i soi, jako roślin dostarczających wartościowe białko dla sektora paszowego, zapewniających dochody dla polskich rolników i poprawiających żyzność gleb.
- Zwiększymy wykorzystanie białka paszowego z nasion rzepaku, także poprzez nowe metody przetwarzania i obróbki, zapewniające wysoką strawność i dobre efekty żywieniowe.
- Rozpoczniemy proces zmniejszania zależności polskiej produkcji zwierzęcej od importu białka paszowego, rugując go z rynku krajowe źródła białka i pogarszającego możliwości pozyskiwania dochodów przez polskie gospodarstwa.

Zagraniczne koncerny paszowe nie są zainteresowane jakkolwiek produkcją białka w Polsce, nastawione są tylko na używanie importowanej soi amerykańskiej. Nie ma jednak powodu, żeby wydawać 4 mld zł rocznie na zakup białka, które można wyprodukować w Polsce i mogą na tym zarobić polscy rolnicy.

ROLNICTWO DLA EKOLOGII I PEŁNEGO WYKORZYSTANIA SUROWCÓW

- Zwiększymy wykorzystanie odpadowej biomasy ze źródeł rolniczych

w biogazowniach, które obok wykorzystania elektrowni wodnych, będą istotnym wkładem rozwoju obszarów wiejskich w rozwój OZE.

- Zwiększymy wykorzystanie surowców rolniczych dla przemysłu, w szczególności przy produkcji kompozytów, kosmetyków, parafarmaceutyków, tkanin i materiałów budowlanych itp.
- Ograniczymy straty i marnotrawstwo żywności wykorzystując odpady, które nie mogą być wykorzystane na wytwarzanie energii w biogazowniach.

Znaczna część produkcji rolniczej powinna iść w kierunku wykorzystania poza żywnościowym. Daje to szansę na pełniejsze wykorzystanie zasobów ziemi i stworzenie nowych miejsc pracy w rolnictwie i przemyśle z korzyścią dla społeczeństw.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKICH ROLNIKÓW I WSI

1. Zapewnimy obszarom wiejskim odpowiednią ilość i jakość wody poprzez retencję i racjonalne gospodarowanie jej zasobami.
2. Wesprzemy wzrost intensywności produkcji i poprawę technologii w gospodarstwach towarowych, zorientowanych na rynek.
3. Udzielimy wsparcia na rzecz modernizacji gospodarstw, umożliwiającej wzrost wydajności pracy w sytuacji wzrastającego deficytu siły roboczej, szczególnie w gospodarstwach młodych rolników.
4. Wesprzemy rozwój rolnictwa precyzyjnego jako odpowiedź na wzrost wymagań środowiskowych i wysokie koszty w rolnictwie.
5. Wesprzemy organizujących się gospodarczo rolników w celu zapewnienia dostaw dużych, jednolitych partii surowców oczekiwanych przez zakłady przetwórstwa rolno-żywnościowego i sieci handlowe.

6. Wesprzemy integrację społeczności obszarów wiejskich, szersze upowszechnianie wiedzy wśród rolników i nie rolników o uwarunkowaniach i uciążliwości produkcji rolnej na wsi.
7. Wesprzemy rozwój usług zapobiegających wykluczeniu społecznemu i podnoszących jakość życia dla seniorów.
8. Zapewnimy rozwój turystyki na obszarach wiejskich, wykorzystującej zasoby przyrodnicze i historyczno-kulturowe regionu.
9. Wesprzemy wytwarzanie żywności jakościowej, określanej jako tradycyjna, regionalna, ekologiczna, poprzez promowanie małego przetwórstwa, krótkich łańcuchów dostaw oraz rolniczego handlu detalicznego.
10. Udzielimy niezbędnego wsparcia oddolnie tworzonym organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, które mogą realizować ważne działania prospołeczne z zakresu opieki społecznej lub usług na terenach marginalizowanych.

PRIORYTETY DLA ROZWOJU NOWOCZESNEGO ROLNICTWA LUBUSKIEGO

- Będziemy wspierać uruchamianie na terenach wiejskich małych i średnich przedsiębiorstw wytwórczych i usługowych oraz powiązanie producentów rolnych z przetwórstwem spożywczym, handlem (rynkami hurtowymi), tworzenie grup producenckich oraz spółdzielni. Zapewnimy miejsca pracy dla ludzi odchodzących z rolnictwa oraz dodatkowy dochód gospodarstwom rolnym.
- Dążyć będziemy do wprowadzania w rolnictwie nowych technologii, poprawy jakości produkcji, zharmonizowania warunków produkcji z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, poprawy konkurencyjności, obniżania kosztów oraz rozwoju nowych produktów

i technologii produkcji, poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych.

- Wsparzymy produkcję wołowiny w oparciu o możliwość wypasu bydła, szczególnie w dolinach rzek Odry i Warty, a także wielu mniejszych.
- Wykorzystamy w sposób bardziej efektywny czystość gleby i bardzo dobry stan środowiska naturalnego do produkcji żywności wysokiej jakości i ekologicznej, poszukiwanej przez konsumentów w Europie i w Polsce.



ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM I POŁĄCZENIA KRAJOWE

Dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i lokalnych jest niezbędnym warunkiem dla budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Sieć dróg jest jak układ krwionośny, którym organizm musi dostarczyć tlen nawet do najdalszych części swojego ciała. Dlatego podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie przyspieszyła realizacja inwestycji drogowych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Polski.

CO ZROBIŁIŚMY DLA TRANSPORTU

Od października 2015 r. podpisano umowy na drogi o łącznej długości 763 km i wartości ok. 31 mld zł. Znowelizowany Program Budowy Dróg Krajowych zakłada do 2023 r. realizację ok. 3 900 km autostrad i dróg ekspresowych.

Do budowy nowych dróg rząd podchodzi strategicznie. Dzięki wprowadzonym zmianom dotyczącym przetargów i umów, środki publiczne na budowę dróg są wydatkowane bardziej racjonalnie. Skończyły się czasy, gdy w Polsce budowało się jedne z najdroższych autostrad i dróg ekspresowych.

Rząd przygotował przepisy dotyczące m.in. uproszczenia oraz przyspieszenia prac na kolei, dzięki wprowadzającym zmianom poprawia się konkurencyjność transportu kolejowego. W ciągu ostatnich dwóch lat przebudowano ok. 707 km linii kolejowych, co stanowi ponad 141% planu założonego na koniec 2017 r.

Jednocześnie rząd Prawa i Sprawiedliwości przeznaczył w 2018 roku 1,3

mld zł na infrastrukturę drogową, w tym o dodatkowe 500 mln zł więcej na drogi lokalne, niż było zaplanowane w budżecie.

W 2018 roku rząd przeznaczył ok. **56,2 mln zł** na **budowę lub przebudowę dróg gminnych i powiatowych** oraz węzłów łączących te drogi z drogami wyższego rzędu. W tej kwocie 21,6 mln zł pochodzi z Rządowego Programu na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej. Znalazło się w nim **18 inwestycji** zgłoszonych przez:

Gminy: Rzepin, Skwierzyna, Słubice, Przytoczna, Wschowa, Skąpe, Kłodawa, Łagów, Santok, Witnica, Strzelce Krajeńskie.

Powiaty: krośnieński, strzelecko-drezdenecki, nowosolski.

Miasta: Gorzów Wlkp. (2 inwestycje), Kostrzyn nad Odrą, Zielona Góra.

Realizacja tych inwestycji pozwoli na:

- Przebudowanie i wyremontowanie ok. 15 km dróg gminnych, i powiatowych.
- Budowę ponad 10 km chodników i ścieżek pieszo-rowerowych.
- Stworzenie 22 przejść dla pieszych o podwyższonym standardzie bezpieczeństwa.
- Budowę 2 skrzyżowań w formie rond.

Rząd przygotował również wstępną analizę zapotrzebowania na budowę nowych mostów. Łączny koszt prac przygotowawczych i realizacji wynosi 2,34 mld zł. Zarekomendowano 21 lokalizacji dla nowych mostów:

- Wisła i Warta – po 5 nowych mostów.
- Odra – 4.
- Bug – 2.
- Narew, San, Noteć, Pilica, Elbląg – po 1.

Rząd opracował Plan Rozwoju Elektromobilności oraz projekt Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza,

obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów.

Dzięki inwestycjom ze środków funduszu możliwy będzie m.in. rozwój sieci punktów ładowania dla samochodów elektrycznych, co jest konieczne dla wzrostu liczby tych pojazdów w Polsce.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Trwa budowa drogi S3. Do końca 2018 r. będzie oddany kolejny, liczący 50 km odcinek. W ubiegłym roku uruchomiono inną część tej drogi pomiędzy Sulechowem i Zieloną Górą. Rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął oczekiwaną od wielu lat decyzję o sfinansowaniu ostatniego odcinka trasy S3, prowadzącego do granicy z Czechami, co poprawi skomunikowanie województwa lubuskiego z południem Europy. Toczą się procedury środowiskowe, które umożliwią przebudowę drugiej jezdni autostrady A18. Dzięki dotacjom z Budżetu Państwa budowane są dziesiątki kilometrów dróg lokalnych. Prowadzone są prace przy modernizacji kolejowej magistrali odrzańskiej oraz przy przebudowie estakady w Gorzowie Wlkp. We współpracy z ministerstwami i służbami Wojewody trwają przygotowania do remontów na liniach z Gorzowa Wlkp. i z Zielonej Góry do Warszawy, które finansowane będą z funduszy regionalnych. Rozpoczęto prace remontowe na dworcu kolejowym w Żaganiu, które będą kontynuowane na kolejnych dziesięciu obiektach dworcowych.

Tylko w obecnym 2018 roku w województwie lubuskim zostało zatwierdzonych 28 wniosków na dofinansowanie infrastruktury gminnej i powiatowej o łącznej wartości 73 868 301 zł.

Kwota, jaką otrzyma województwo lubuskie w ramach dodatkowych funduszy na drogi lokalne dla województw wynosi 21 mln zł.

W województwie lubuskim planowana jest budowa 2 mostów o łącznej

wartości 166,8 mln zł na odcinkach:

- Odra: Zielona Góra – Krosno Odrzańskie. Pomędzy gminami Sulechów i Czerwieńsk.
- Warta: Międzychód – Santok. Na wysokości miejscowości Przytoczna.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKIEGO TRANSPORTU

Samorząd PiS ma nakreślone plany działania w kwestii szeroko pojętej infrastruktury oraz transportu. Przewidziane działania to:

- Wspólnie z rządem, Ministerstwem Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej doprowadzimy do tego, aby zostały zrealizowane inwestycje poprawiające żeglowność rzeki Odry.
- Będziemy dążyć, aby w przyszłości wraz z drogą S3 i szlakami kolejowymi, rzeka Odra stanowiła ważny szlak transportowy w osi północ – południe.
- Poczynimy wszelkie starania, aby w najbliższych latach sfinalizować remont
- i modernizację lubuskiego odcinka autostrady A18.
- W porozumieniu z Wojewodą oraz samorządami powiatowymi będziemy dążyli, aby istniejące terminale graniczne stały się bezpiecznymi dobrze rozwijającymi się przystaniami.
- Przystąpimy bądź doprowadzimy do budowy obwodnic Kożuchowa, Kostrzyna, Krosna Odrzańskiego, Lubska, Wschowy, Drezdenka, Stawy, Słubic, Kargowej, Nowej Soli, Zielonej Góry oraz tych miejsc, które tego wymagają.
- Doprowadzimy do finiszu budowy mostu w Milsku i Pomorsku wraz z infrastrukturą towarzyszącą i dojazdową.
- Wzmocnimy program naprawy i modernizacji istniejących dróg wojewódzkich. W tym celu należy wzmocnić ZDW rocznie kwotą co najmniej

30 mln zł.

- Poprawimy bezpieczeństwo na drogach wojewódzkich, szczególnie w tych miejscach, gdzie jest to niezbędne.
- Będziemy dążyć do wprowadzenia prędkości 160 km/h na magistrali odrzańskiej,
- Zmodernizujemy linię kolejową nr 203 Krzyż – Kostrzyn nad Odrą i doprowadzimy do jej elektryfikacji. Zmodernizujemy również linię nr 358 Czerwieńsk – Zbąszynek i zadamy o remonty linii kolejowych nr 14 i 275 Małomice - Żagań – Żary – Forst, linii nr 370 Żary – Zielona Góra, linii nr 367 Gorzów Zbąszynek oraz linii nr 358 na odcinku Czerwieńsk – Gubin, linii nr 14 Głogów – Wschowa – Leszno.
- Przywrócimy przewozy pasażerskie na odcinkach Głogów – Wschowa – Leszno oraz Zielona Góra – Czerwieńsk – Krosno Odrzańskie – Gubin/Guben.
- Zorganizujemy szybkie, regularne, podmiejskie połączenia kolejowe np. między Sulechowem a Bytomiem Odrzańskim wraz z budową dodatkowych przystanków kolejowych.
- Doprowadzimy do rozbudowy centrów przesiadkowych m.in. w Zielonej Górze, Gorzowie Wlkp., Nowej Soli (poparcie dla tunelu pod torami).
- Rozszerzymy program przebudowy dworców i ich otoczenia np. o dworzec w Czerwieńsku.
- Doprowadzimy do uruchomienia dynamicznej informacji pasażerskiej na kolejnych stacjach.
- Zwiększymy częstotliwość funkcjonowania pociągów oraz ilość połączeń w ruchu dalekobieżnym.
- Doprowadzimy do zapewnienia nowoczesnego taboru kolejowego obsługującego trasy przez województwo lubuskie.
- Będziemy rozwijać połączenia z portu lotniczego Zielona Góra – Babimost.

Dzięki silnemu wsparciu rządu, planujemy wdrożyć na szerszą skalę program elektromobilności, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów. W tym celu deklarujemy:

- Wsparcie finansowe w opracowaniu nowego E-busa wraz z infrastrukturą i jego zakupów przez samorzady.
- Wsparcie regulacyjne (Ustawa o Elektromobilności).
- Warsztaty dla samorządów dedykowane elektromobilności.
- Wsparcie w opracowaniu planów rozwoju i wdrażania elektromobilności.

Będziemy rozwijać sieć ścieżek rowerowych w taki sposób, aby łączyły one strefy aktywności gospodarczej, kolejowe węzły przesiadkowe i inne generatory ruchu.



LUBUSKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE I EDUKACJA

Edukacja i szkolnictwo wyższe stoją aktualnie przed nowymi wyzwaniami. Po latach zapóźnień i nieudanych reform, rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął się odpowiedzialnego zadania przemodelowania struktury edukacji i szkolnictwa wyższego, tak aby efektywnie odpowiadała na potrzeby rynku i nowe wyzwania. Dzieci i młodzież stanowią naszą przyszłość – to wielopokoleniowa sztafeta wzajemnej troski społecznej, w której dbając o wykształcenie młodych, zapewniamy im oraz sobie samym dobry rozwój kraju. Dobre edukacja i szkolnictwo to gwarancja poprawy jakości naszego życia i rozwoju całego społeczeństwa.

CO ZROBIMY DLA SZKÓŁ I UCZELNI

REFORMA EDUKACJI – Rząd przeprowadził kompleksową reformę edukacji, przywracając ośmioklasową szkołę podstawową oraz likwidując gimnazja. Przekształcenia te w ciągu dwóch lat przyniosą 10 tys. dodatkowych etatów dla nauczycieli. Dostosowano także programy nauczania do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, m.in. w zakresie cyfryzacji oraz przywrócono pełny kurs lekcji historii. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zniesiono obowiązek szkolny dla 6-latków.

WIĘCEJ PIENIĘDZY NA SZKOŁY – Zwiększono nakłady na wyposażenie pracowni szkolnych, zakup sprzętu i modernizację pomieszczeń – samorzady otrzymały o 313 mln zł wyższą subwencję oświatową. Rządowy program „Aktywna Tablica”, w ciągu trzech lat pozwoli wyposażyc szkoły w nowoczesne urządzenia multimedialne – w latach 2014-2020 na wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia cyfrowe przeznaczone zostały środki w wysokości od 140 tys. do 200 tys. zł na szkołę.

SZKOŁY BRANŻOWE – By dopasować system edukacji do potrzeb rynku pracy, utworzono szkoły branżowe, które we współpracy z pracodawcami przygotowują do rozpoczęcia kariery w konkretnych zawodach. W regionach podejmowane są działania w celu podniesienia efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym nauczanie oparte na metodzie eksperymentu w „Modułowych pracowniach przyrodniczych”.

KONSTITUCJA DLA NAUKI – Rząd realizuje także reformę szkolnictwa wyższego, która podniesienie poziomu nauczania, zwiększy współpracę między nauką a biznesem oraz poprawi model finansowania badań naukowych. Dzięki temu możliwy będzie efektywny rozwój małych i dużych ośrodków akademickich. Planowany jest zdecydowany wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę – w 2018 roku budżet na ten cel zwiększy się o miliard złotych.

OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA – OSE to szybki, bezpieczny i bezpłatny Internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie lubuskim w technologii informacyjno-komunikacyjne wyposażonych zostało już 11 szkół. Planowane jest wsparcie kolejnych 27. Ze szkoleń skorzystało do tej pory 351 nauczycieli, a kolejnych 494 będącymi objętymi.

W województwie lubuskim 46 szkół utworzyło pracownie szkolne do nauczania przedmiotów przyrodniczych bądź matematyki. Szacuje się, że z dotacji korzystają jeszcze 33 szkoły. Do 2022 r. szkoły i placówki edukacyj-

ne z regionu na powyższe działania będą mogły skorzystać z blisko 39,50 mln zł. Nie wyklucza się w kolejnych latach przeznaczenia dodatkowych środków na tego typu wsparcie.

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna to szybki, bezpieczny i bezpłatny Internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół.

W województwie lubuskim do tej pory projektem objęto 418 szkół.

Odnosi się różnice w poziomie nauczania. Zazwyczaj w większych miastach wyniki nauczania są lepsze. Pojawiają się zawody, w których zaniedbano kiedyś nauczania, a w których występuje popyt na pracowników. Np. kierowcy autobusowi, maszyniści kolejowi, specjaliści konserwacji zabytków.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKICH SZKÓŁ

Działania przewidziane do realizacji w województwie lubuskim w kwestiach związanych z nauką oraz edukacją:

- Będziemy wspierać uczelnie na terenie województwa, naszym celem jest podniesienie poziomu nauczania, szczególnie na poziomie studiów wyższych.
- Planujemy realnie wspierać kierunki informatyczne przy wykorzystaniu potencjału i bazy Uniwersytetu Zielonogórskiego i Akademii Gorzowskiej. To kierunki specjalistyczne pożądane w obecnej rzeczywistości. Wspierać będziemy nowopowstałe kierunki tj. prawo i medycyna na Uniwersytecie Zielonogórskim.
- Zamierzamy wspierać dążenia do zapewnienia pełnej opieki psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej i zdrowotnej we wszystkich lu-

buskich szkołach i placówkach oświatowych.

- Z wykorzystaniem środków unijnych i programów rządowych inicjować będziemy działania na rzecz poprawy infrastruktury sportowej szkół, we wszystkich typach szkół (w szczególności tam, gdzie mamy deficyt w tym zakresie).
- Pragniemy wprowadzić profilaktyczne programy przeciwdziałania agresji i uzależnieniom dzieci i młodzieży.
- Będziemy mobilizować jednostki samorządu terytorialnego do działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych, między innymi za sprawą monitoringu.
- Będziemy zachęcać gminy do rozbudowy sieci żłobków i przedszkoli, wskazując samorządom możliwości pozyskiwania środków unijnych i rządowych na realizacji tych zadań.
- Przywrócimy znaczenie kształceniu technicznemu i zawodowemu, którego profile wynikać powinny z potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.
- Będziemy poszerzać zakres nauczania kursowego, symulacyjnego i nauczania na odległość (e-learning) w ramach Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego, finansowanego również z funduszy europejskich.
- Przeznaczmy finanse na promocję kształcenia zawodowego i technicznego. Ważną rolę w zmienianiu struktury oraz zapewnianiu jakości kształcenia i wychowania odgrywa Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze i Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gorzowie.
- Będziemy wspomagać Uniwersytet Zielonogórski w pozyskiwaniu samodzielnych pracowników naukowych, celem zasadniczym musi być utrzymanie wiodącej w województwie lubuskim pozycji Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- Wykorzystując środki unijne utworzymy fundusz stypendialny dla uczniów najwyższych klas szkół średnich i gimnazjalnych, którzy na egzaminie wy-

biorą matematykę i zadeklarują studia na kierunkach ścisłych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

- Edukacja przedszkolna stanowi podstawę dalszego kształcenia, a dobry start szkolny decyduje o dalszych losach edukacyjnych dziecka i o jego przyszłym sukcesie zawodowym. W ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci od samego początku nauki pragniemy upowszechnić nauczanie przedszkolne oraz wdrażać alternatywne formy edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie jest ona niewystarczająca.
- Będziemy upowszechniać model edukacji otwarty także na osoby niepełnosprawne poprzez przełamywanie barier psychologicznych i społecznych. Właściwy model edukacji nie może opierać się tylko na analizie efektów kształcenia, ale musi dostrzegać złożoną strukturę edukacji również w sferze wychowania, burzenia złych stereotypów oraz wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względów finansowych i zdrowotnych.
- Zamierzamy wspierać innowacje pedagogiczne oraz otwartość nauczycieli na nowoczesne metody nauczania; promować będziemy rozwiązania edukacyjne przynoszące wysokie efekty kształcenia i wychowania.
- Ważnym elementem składowym edukacji w województwie lubuskim uczynimy szkoły niepubliczne, które nie mogą być traktowane jako drugorzędne. Stowarzyszenia, fundacje, osoby fizyczne uzyskują wsparcie w zakładaniu szkół i placówek niepublicznych, szczególnie liczymy na szybki rozwój niepublicznych szkół katolickich.
- Zachęcać będziemy gminy i powiaty do uruchamiania dodatkowych zajęć szczególnie matematyki. Doświadczenia Lubuskiego pokazują, że w krótkim okresie można osiągnąć bardzo wysokie wyniki na egzaminach zewnętrznych po wprowadzeniu zajęć wyrównawczych i rozwijających zainteresowania.

- Dążyć będziemy, by w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej zabezpieczyć więcej pieniędzy na organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych i wyrównywanie szans.
- Wspólnie z kuratorium opracujemy kompleksową strategię rozwoju oświaty w województwie lubuskim.
- Współpracować będziemy ze związkami zawodowymi funkcjonującymi w placówkach i szkołach w szczególności ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego i NSZZ „Solidarność”.
- We współpracy z Kuratorium Oświaty oraz jednostkami samorządu terytorialnego podejmiemy prace na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży pochodzących z ubogich rodzin, oraz rodzin patologicznych (systemy stypendialne, zakup podręczników do bibliotek szkolnych, tanie dożywianie w szkołach wszystkich typów, rozwój i wsparcie dla świetlic terapeutycznych). W realizacji tych planów zamierzamy skorzystać ze środków unijnych w ramach EFS.
- Będziemy zachęcać młodych nauczycieli do podejmowania pracy na wsi, szczególnie zależy nam na nauczycielach języków obcych, którzy zdecydują się na karierę zawodową w środowisku wiejskim lub w małych miejscowościach.



LUBUSKIE RODZINY W CENTRUM UWAGI

Rodzina to najważniejsza jednostka społeczeństwa. To właśnie najbliżsi – dzieci, rodzice, dziadkowie w sposób bezpośredni dbają o siebie nawzajem. Wsparcie dla rodzin to najlepsza forma rozwoju społeczeństwa. Nikt nie zadba o polskie dzieci lepiej niż ich najbliżsi i nikt nie zdoła efektywniej zaopiekować się seniorami niż ich bliscy. Prawo i Sprawiedliwość rozumie, że najważniejszym zadaniem jest wsparcie przez władze samorządowe roli, jaką realizują polskie rodziny.

CO ZROBILIŚMY DLA RODZIN

Dzięki programowi „Rodzina 500+” o 7% w stosunku do roku poprzedniego wzrosła w 2017 r. liczba urodzeń i niemal całkowicie wyeliminowano skrajne ubóstwo w rodzinach, które spadło z 12% do poniżej 3%. Pieniądze z programu trafiają do ponad 2,6 mln polskich rodzin. Program obejmuje już 4 mln dzieci. W 2018 r. rząd przeznaczy na program 24,5 mld zł.

Poprawiła się jakość życia polskich rodzin. Rodziny bardzo efektywnie wydają środki z programu „Rodzina 500+”, inwestując je przede wszystkim w edukację, wypoczynek oraz rozwój dzieci. Zaledwie 0,48 promila (1,9 tys. na 4 mln) świadczeń ma zamienioną formę wypłaty na rzeczową, ze względu na niewłaściwe wydatkowanie środków.

Dodatkowo rząd wspiera rodziny i aktywizację zawodową kobiet poprzez tworzenie miejsc w żłobkach i przedszkolach. W 2017 r. rząd dofinansował 42 tys. miejsc opieki w ramach programu Maluch+, dzięki czemu powstało 10 tys. nowych miejsc dla dzieci. W 2018 r. samorządy otrzymają w ramach programu Maluch+ trzykrotnie więcej pieniędzy niż rok wcześniej, dzięki czemu powstanie 24,5 tys. nowych miejsc dla maluchów.

Od 2017 roku dofinansowane jest funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki.

Do edycji programu na 2018 rok rząd wprowadził moduł dla gmin, w których nie funkcjonują instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Otrzymują one środki w kwocie zgłoszonego zapotrzebowania przy założeniu, że będzie to nie więcej niż 80%, a kwota dofinansowania na tworzenie nowych miejsc w gminie nie przekroczy 3 mln zł i nie obejmie więcej niż 20% dzieci w rocznikach 1-2.

Prawo i Sprawiedliwość stanęło też, w obronie dzieci, których rodzice nie płacą alimentów. Dzięki wprowadzonym zmianom prawnym wyraźnie zmniejszyła się liczba niepłacących rodziców, którzy trafiają do Krajowego Rejestru Długów. O ile np. w marcu 2017 roku wpisano do rejestru blisko 2,5 tys. nowych dłużników alimentacyjnych, to we wrześniu już niespełna 600. O skuteczności nowego prawa świadczy również wzrost ściągalności alimentów do Funduszu Alimentacyjnego – w porównaniu z 2015 rokiem aż o blisko 80%.

Rządowym programem „Rodzina 500+” zostało objętych ogółem w Polsce 3,684 mln dzieci do 18 lat, wychowujących się w 2,413 mln rodzin. Na wsi świadczenie wychowawcze trafia do 1,287 mln dzieci. W gminach miejskich z pomocy korzysta ponad 1,433 mln dzieci. Pozostałe 0,915 mln to dzieci z gmin miejsko-wiejskich. Od początku funkcjonowania programu do rodzin trafiło już w sumie 42,62 mld zł.

Resortowy program „Maluch+” to dofinansowanie do utworzenia oraz funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 dla samorządów, oraz podmiotów prywatnych. W tegorocznej edycji programu zwiększono środki na ten cel aż trzykrotnie do 450 mln zł. Gminy, w których nie ma żadnej tego typu instytucji, miały gwarancję dofinansowania 80% kosztów budowy żłobka lub klubu dziecięcego.

Według danych z 15 lutego 2018 r., ogółem w Polsce:

- Powstało bądź planowane jest łącznie 24498 nowych miejsc opieki dla maluchów.
- Dofinansowanie otrzymało 56020 już istniejących miejsc.
- Przekazano 385,7 mln zł wsparcia na tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki dla najmłodszych dzieci.

102 gminy, w których nie było żadnej instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, otrzymają dofinansowanie.

Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowych chorób związanych z wiekiem. Od 1 września 2016 roku do 30 września 2017 roku aż 446 mln zł zostało w kieszeniach emerytów i rencistów dzięki rządowemu programowi Darmowe leki dla seniorów 75+.

Rządowy program „Senior+” zakłada powstawanie 214 nowych placówek dla seniorów: 76 dziennych domów i 138 klubów. Na budowę, modernizację i wyposażenie, placówki otrzymają wsparcie o łącznej kwocie ponad 35 mln zł. Placówki zapewnią osobom starszym 5 tys. 387 nowych miejsc pobytu.

Natomiast 224 już istniejące placówki „Senior+”, w tym 154 domy dzienne oraz 70 klubów, otrzymają dofinansowanie do funkcjonowania w wysokości blisko 15 mln zł.

Ponadto w listopadzie 2017 r. ruszył program „Opieka75+”, w ramach którego 13,5 tys. seniorów z gmin do 20 tys. mieszkańców skorzysta z dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Budżet pierwszej edycji programu wynosi 57,4 mln zł.

Ustawą dotyczącą obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn Prawo i Sprawiedliwość przywrócił obywatelom wolność wyboru. Ustawa określa jedynie minimalny wiek emerytalny, w którym można skorzystać z prawa do emerytury. Decyzję o ewentualnym pozostaniu na rynku pracy każdy powinien podjąć sam, biorąc pod uwagę np. oczekiwania co do otrzymywanych w przyszłości świadczeń emerytalnych i stan zdrowia.

Rząd zdecydował także o bezprecedensowym wzroście najniższych świadczeń emerytalno-rentowych. Od 1 marca 2017 roku najniższe emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinne zwiększyły się z 882,56 zł do 1 tys. zł, tj. o 117,44 zł (o 13,3%), renta socjalna z 741,35 zł do 840 zł, tj. o 98,65 zł (o 13,3%), a renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy z 676,75 zł do 750 zł, tj. o 73,25 zł (o 10,8%). Podwyżka z tytułu waloryzacji wyniosła minimum 10 zł.

Rząd wprowadził zmiany w programie senioralnym poprzez utworzenie Klubów „Senior+”. Placówki „Senior+” dają osobom starszym możliwość aktywnego spędzenia czasu – 8 godzin dziennie – oferując różnorodne działania: od pomocy w czynnościach dnia codziennego, przez zapewnienie minimum jednego posiłku i pielęgnowanie więzi międzypokoleniowych dzięki spotkaniom z uczniami szkół, aż po zajęcia ruchowe i aktywny udział w życiu kulturalnym. W 2017 roku powstało 35 nowych Dziennych Domów „Senior+” oraz 96 nowych Klubów „Senior+”, zapewniających 3 335 miejsc.

Uniwersytety Trzeciego Wieku to miejsca aktywizujące osoby starsze, wspierające oraz rozwijające ich potencjał - wiedzę, umiejętności, doświadczenia życiowe, pomagając przy tym zachować im aktywność społeczną.

Jednym z zasadniczych celów rządu Prawa i Sprawiedliwości jest zahamowanie odpływu młodych i zdolnych ludzi z mniejszych ośrodków do dużych miast.

W tym celu rząd prowadzi aktywną politykę na rzecz tworzenia miejsc pracy poza głównymi metropoliami i zapewniania godnej płacy. Na koniec 2017 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,6%, co jest rekordowo niskim wynikiem w całej historii III RP. Dodatkowo, notujemy bardzo duży wzrost realnego wynagrodzenia. Według GUS przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2017 r. wyniosło 4271,51 zł, a dzięki działaniom premiera Mateusza Morawieckiego, za których sprawą mamy wzrost gospodarczy na poziomie ok. 5%, wynagrodzenia będą jeszcze większe.

Sztandarowym projektem realizowanym przez rząd jest Konstytucja dla Biznesu, wprowadzająca szereg ułatwień w założeniu i prowadzeniu firmy. Ma ona uwolnić pokłady przedsiębiorczości, zwłaszcza w młodym pokoleniu i zlikwidować biurokratyczne bariery, które przez ostatnie lata hamowały rozwój Polski.

Kolejną reformą skierowaną do młodych ludzi jest „Konstytucja dla Nauki”, czyli reforma szkolnictwa wyższego, mająca na celu stworzenie nowego modelu kształcenia przyszłych elit naukowych, wprowadzenie powszechnego systemu stypendialnego dla studentów, czy zwiększenie jakości kształcenia na zasadach zrównoważonego rozwoju, również uczelni w mniejszych ośrodkach. Rząd Prawa i Sprawiedliwości prowadzi konsekwentną politykę na rzecz zrównoważonego rozwoju i pomnażania dobrobytu Polaków, którym będą mogli się cieszyć w każdej części kraju.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Mimo odnotowanej poprawy danych statystycznych dotyczących demografii, należy w dalszym ciągu stwarzać warunki do wzrostu liczby urodzeń, dodatniego przyrostu naturalnego, poprawy wskaźnika odnawialności pokoleń. Część samorządów prowadzi niespójną politykę w zakresie wychowania przedszkolnego. Tak na przykład miasto Zielona Góra,

które samo zainicjowało powstanie prywatnych przedszkoli, teraz prowadzi z nimi wojnę przed sądami, przegrywając proces o wypłatę kwot wynikających z zawartych umów. Uzasadnienie nękania prywatnych przedszkoli jest co najmniej wątpliwe. Wiele problemów związanych z rozwojem rodziny jest związanych z alkoholizmem i narkomanią.

W wiek emerytalny wkracza pokolenie pierwszego powojennego wyżu demograficznego z lat 1950 – 1958. To powoduje, że coraz większa ilość osób starszych wymaga troski i opieki zarówno, tych, którymi opiekują się rodziny w domach, jak i tych, którzy trafiają do domów opieki społecznej. Wciąż jest zbyt mała oferta samorządów dla osób starszych, cieszących się w miarę dobrą kondycją w zakresie zagospodarowania czasu wolnego, aktywizacji społecznej. Również w architekturze miast i budynków istnieje wciąż zbyt dużo barier architektonicznych, a jednocześnie jest zbyt mało rozwiązań w postaci ławek, małych fontann, czy zacienionych alei ułatwiających funkcjonowanie osobom starszym.

Na terenie województwa lubuskiego znajduje się obecnie 25 Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Zlokalizowane są w miastach: Babimost, Drezdenko, Goleniów, Gorzów Wielkopolski, Gubin, Iłowa, Kargowa, Kostrzyn na Odrę, Lubsko, Międzyrzecz, Nowa Sól, Nowe Miasteczko, Skwierzyna, Strzelce Krajeńskie, Sulechów, Sulęcín, Szprotawa, Świebodzin, Witnica, Wschowa, Zbąszynek, Zielona Góra, Żagań, Żary.

Młodzi ludzie oczekują dobrze płatnej pracy i dobrych warunków życia po pracy. Dużą rolę w życiu młodych spełnia sport, stąd ważne są przedsięwzięcia związane z uprawianiem, jak i oglądaniem sportu, a także z szeroko rozumianą rekreacją i turystyką. Ważna jest również oferta kulturalna.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKICH RODZIN

Polityka prorodzinna samorządu powinna się koncentrować na rodzinie. W związku z tym planujemy:

- Wspierać rozwiązania wprowadzane przez rząd centralny służące rozwojowi ekonomii społecznej i solidarnej, będącej przejawem aktywności obywatelskiej, która przez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego integruje zawodowo i społecznie osoby zagrożone marginalizacją.
- Zwiększyć placówek opieki społecznej, szczególnie na terenach wiejskich.
- Poprawić standardy funkcjonujących już placówek pomocowych.
- Wspierać wolontariat i organizacje pozarządowe działające na rzecz opolskich rodzin, dzieci i seniorów oraz dążące do aktywizacji społecznej i gospodarczej osób w wieku poprodukcyjnym.
- Wprowadzać w gminach tzw. becikowego gminnego, czyli wypłaty 1000 zł jednorazowo przy narodzinach dziecka.
- Stworzyć wspólną platformę wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy poszczególnymi samorządami.
- Wzmocnić działania miejskich i gminnych komisji ds. przeciwdziałania problemom alkoholowym.
- Stwarzać warunki do działania terapii uzależnień.
- Konsekwentnie przestrzegać procedur „Niebieskiej Karty”.
- Dbać o właściwe działanie służb opieki społecznej.

Starzenie się społeczeństwa wymusza uruchomienie programów umożliwiających samodzielne lub wspomagane funkcjonowanie osób starszych w swoim środowisku rodzinnym i sąsiedzkim.

Niezwykle ważnym jest wdrażanie programów adresowanych do seniorów nie tylko w sferze działalności opiekuńczej, ale przede wszystkim ich aktywizacji społecznej poprzez wspieranie Uniwersytetów Trzeciego Wieku

czy „Akademii 50+”. Ludzie aktywni czują się potrzebni i przydatni, statystyki pokazują również, że są zdrowsi.

Dlatego będziemy:

- Podejmować wspólne działania z administracją rządową i samorządami lokalnymi zmierzające do aktywizacji społecznej i zawodowej seniorów (także przez wsparcie kampanii i programów realizowanych przez Ministerstwo Rodziny, np. programu Senior+, ASOS).
- Wspierać rozwiązania służące seniorom wprowadzane przez rząd, np.: Program „Leki 75+”.
- Wspierać realizację programu dziennych domów opieki nad osobami starszymi w każdym powiecie.
- Wzmacniać pomoc rodzinom opiekującym się w domach osobami wymagającymi stałej i intensywnej opieki.
- Zwiększyć ilość miejsc w domach opieki społecznej i poprawić jakość ich usług.



WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Artykuł 68. Konstytucji, najważniejszego aktu prawnego w Polsce, mówi, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Te grupy wymagają szczególnego zainteresowania i wsparcia zarówno w formie działań docelowych, ale także zmian systemowych, np. dostosowania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Wiele z tych zadań spoczywa na barkach władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

Rząd ogłosił ogólnopolski program „Dostępność+” skierowany do samorządów. Założeniem programu jest dostosowanie przestrzeni publicznej oraz innych obszarów życia społecznego do potrzeb osób z różnego rodzaju ograniczeniami. Program obejmuje osoby niepełnosprawne, niewidome, niesłyszące, ludzi starszych, z małymi dziećmi, kobiety w ciąży i osoby podróżujące z bagażami.

„Dostępność+” to dostępność w: architekturze (dostosowane wejścia, windy, podjazdy, barierki, toalety), transporcie (zakup nowego taboru transportu miejskiego), edukacji (wyposażenie, pomoce dydaktyczne), cyfryzacji (dostosowanie stron internetowych urzędów, programy TV z audiodeskrypcją oraz napisami), kulturze (zastosowanie w muzeach oraz placówkach publicznych rozwiązań umożliwiających korzystanie z zasobów osobom z ograniczeniami), legislacji (dostosowanie przepisów, tak, aby zmiany dla osób z ograniczeniami były ciągłe, np. wymogi dotyczą-

ce budowy nowych mieszkań, bądź zakupu taboru miejskiego).

W ramach programu zostaną ogłoszone dwa konkursy:

- „100 gmin bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 300 mln zł.
- „200 szkół i przedszkoli bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 400 mln zł.

Dodatkowo min. 20% mieszkań budowanych w ramach programu „Mieszkanie+” będzie dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach.

Wprowadzony przez rząd program „Za życiem” stanowi realne wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje kompleksowe rozwiązania: od wsparcia kobiet w ciąży, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, spełniania potrzeb rehabilitacyjnych i mieszkaniowych.

W ramach programu wprowadzono m.in. koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i dzieckiem, rozwijana jest sieć mieszkań chronionych. Ponadto rząd pracuje nad kwestią opiekunów dorosłych niepełnosprawnych i nad ujednoczeniem orzecznictwa nt. niepełnosprawności.

Do najważniejszych planowanych zmian w tym obszarze należy: możliwość ubiegania się opiekunów osób niepełnosprawnych po ich śmierci o zasiłek dla bezrobotnych lub o świadczenie przedemerytalne, przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 tys. zł – bez progu dochodowego lub przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom, lub opiekunom, jeśli opiekują się więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością.

Ponadto osoby z niepełnosprawnością, które oczekują na wydanie orzeczenia, a uprawnione są do pobierania zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej, będą go mogły otrzymać już od miesiąca wystąpienia z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Opieka wytchnieniowa dla rodziców lub opiekunów osób niepełnosprawnych, czyli wsparcie członków rodziny w opiece w związku:

- Ze zdarzeniem losowym.
- Z pomocą w załatwieniu codziennych spraw lub potrzebą odpoczynku

opiekuna.

- Z uczestnictwem członka rodziny w aktywizacji zawodowej organizowanej przez powiatowy urząd pracy.
- Z podjęciem przez członka rodziny zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

„Pomoc w domu” Rodzina lub opiekun dziecka z niepełnosprawnością będzie mógł wystąpić do MOPS o udzielenie wsparcia w realizacji domowych obowiązków w wymiarze nie więcej niż 10 godz. tygodniowo.

Zwiększenie dostępności mieszkań dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością – budowa mieszkań na wynajem, w tym z możliwością docelowego uzyskania własności, m.in. z wykorzystaniem gruntów publicznych (I filar Programu „Mieszkanie+”) - kryteria pierwszeństwa, zapewniające pierwszeństwo w zawarciu umowy najmu m.in. dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.

Rozszerzenie katalogu zadań „asystenta rodziny” obejmuje m.in. pomaganie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, psychologicznych lub zdrowotnych w rodzinie, kierowanie do lekarzy bądź na terapie, pomaganie w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu pracy, w sprawach urzędowych. Zwiększenie liczby asystentów z 3,9 tys. osób do 4,3 tys.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W dalszym ciągu, mimo pewnej poprawy, w wielu miejscach występują bariery architektoniczne. Niestety czasem w nowo oddawanych budynkach przyjęte rozwiązania pozostawiają wiele do życzenia. Wiedza o właściwych działaniach architektonicznych jest ciągle zbyt mało rozpowszechniona. Dzięki wysiłkom państwowych spółek sukcesywnie poprawia się sytuacja na dworcach, stacjach i przystankach kolejowych.

Gorzej jest w prywatnym sektorze przewozów autobusowych. Wiele zastrzeżeń można mieć w dalszym ciągu do rozwiązań w budynkach instytucji samorządowych.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

- Planujemy znacząco poprawić sytuację osób niepełnosprawnych poprzez:
- Wprowadzanie wraz z samorządami lokalnymi oraz administracją rządową rozwiązań umożliwiających załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną.
- Zwiększenie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych.
- Popularyzację działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych poprzez konkursy, koncerty.
- Propagowanie dobrych praktyk w zakresie wykorzystania środków z PFRON.



OPIEKA ZDROWOTNA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

Ochrona zdrowia to jedno z najtrudniejszych zadań, jakie stoją przed polskim rządem i samorządem. Złożony system wymaga poprawy w wielu obszarach, które są ze sobą ściśle powiązane. Rząd Prawa i Sprawiedliwości zatrzymał negatywne skutki reform poprzednich lat i ponownie wziął odpowiedzialność za zdrowie Polaków. Teraz, konieczne są kolejne kroki. **Więcej środków na zdrowie oraz nowy system finansowania szpitalnictwa niosą szanse na realną, korzystną zmianę w ochronie zdrowia. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest pełne zaangażowanie samorządów, które w sposób bezpośredni odpowiadają za funkcjonowanie wielu kluczowych placówek służby zdrowia. To samorząd będzie potrafił najlepiej wykorzystać dostępne możliwości.**

CO ZROBILIŚMY DLA OPIEKI ZDROWOTNEJ

PROGRAM LEKI 75+ - Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowych chorób związanych z wiekiem.

KOMPLEKSOWE LECZENIE W SIECI SZPITALI – W 2017 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości przeprowadził reformę szpitali i doprowadził do objęcia pacjentów przez jeden szpital kompleksową opieką od leczenia szpitalnego, przez rehabilitację, po wizytę kontrolną. Powstało też 100 nowych przychodni nocnej i świątecznej opieki lekarskiej. Obecnie każdy, kto potrze-

buje pomocy (nawet osoba nieubezpieczona), może – bez obaw o negatywną weryfikację w systemie eWUŚ – udać się do lekarza rodzinnego. Szybsza diagnoza to szybsze rozpoczęcie leczenia. Takie działanie ma wpływ na poprawę zdrowia pacjentów.

ZATRZYMANIE PRYWATYZACJI – Rząd powstrzymał prywatyzację i komercjalizację szpitali narzuconą w 2011 roku – miała ona zmniejszyć zadłużenie zakładów opieki zdrowotnej i zwiększyć odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za szpitale – w praktyce jednak nie doprowadziła do poprawy sytuacji. Rząd Prawa i Sprawiedliwości cofnął złe decyzje poprzedników, które zmierzały do szkodliwego wycofywania się państwa z odpowiedzialności za służbę zdrowia. Dzięki dekomercjalizacji szpitali zachowała ona publiczny charakter. Państwo znów wzięło odpowiedzialność za zdrowie Polaków.

LEPSZE FINANSOWANIE ZDROWIA – W 2017 r. rząd zwiększył budżet na zdrowie o 6 mld zł. Podjął także historyczną decyzję o stopniowym zwiększeniu nakładów na ochronę zdrowia do 6% PKB w 2025 roku.

PAKIET SZUMOWSKIEGO – Realizowany obecnie pakiet zmian w służbie zdrowia to kilka kluczowych dla polskiej służby zdrowia założeń: uruchomienie **Narodowego Instytutu Onkologii** oraz **Narodowego Programu Zdrowego Serca**; intensywny **Dialog z Zawodami Medycznymi**; nowe **Standardy Opieki Okołoporodowej**; oraz dalsze **Zwiększanie nakładów na ochronę zdrowia** (w 2019 roku wydatki publiczne na ochronę zdrowia po raz pierwszy w historii przekroczyły 100 mld zł), **zmniejszenie biurokracji w ochronie zdrowia** (poprzez cyfryzację usług medycznych czy wprowadzenie sekretarek medycznych); dalsze **Inwestycje w zdrowie, Narodowy Program Leczenia Bólu; Medycynę Szkolną, Monitoring przewozu leków.**

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Nadrzędnym celem Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020 było i w dalszym ciągu pozostaje wzmocnienie jakości życia poprzez poprawę zdrowia mieszkańców województwa lubuskiego i zmniejszanie nierówności w zdrowiu. Podstawowym warunkiem skutecznego reagowania na zmieniającą się sytuację epidemiologiczną i potrzeby zdrowotne ludności oraz prognozy demograficzne, jest efektywnie działający system ochrony zdrowia, zwiększający dostęp do świadczeń zdrowotnych wyposażony w odpowiednie (tj. dostosowane do potrzeb systemu) zasoby ludzkie, instytucje świadczące usługi w zakresie profilaktyki i leczenia (właściwą infrastrukturę), wspierany przez właściwe struktury zarządcze (dbające o jakość usług) oraz właściwie finansowany.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Działania przewidziane do realizacji w województwie lubuskim w kwestiach związanych z ochroną zdrowia:

- Będziemy współpracować ze wszystkimi jednostkami służby zdrowia w organizowaniu badań profilaktycznych, szczególnie pomocnych w wykrywaniu chorób nowotworowych; naszym celem uczynimy działania na rzecz wzmocnienia roli lekarza rodzinnego w całym systemie opieki zdrowotnej, przede wszystkim w zakresie właściwej profilaktyki.
- Zamierzamy promować Ziemię Lubuską jako idealne miejsce do prowadzenia rehabilitacji zawodowej, poprzez prezentację walorów turystycznych regionu oraz możliwości rozwoju infrastruktury medycznej.
- Planujemy kursy doskonalenia zawodowego dla pielęgniarek i lekarzy POZ w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, w tym zakresie korzystać będzie-

my także z programów unijnych.

- Będziemy dążyć do zapewnienia odpowiedniego poziomu i dostępności do gwarantowanej opieki stomatologicznej, a także profilaktyki, szczególnie dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz środowisk wiejskich.
- Na poziomie regionu będziemy koordynować działania zachęcające do pracy lekarzy specjalistów w naszym regionie.
- Modelem docelowym powinien być powrót do szkół stomatologów oraz częsta obecność lekarzy w szkołach i placówkach oświatowych, w tym zakresie wyjdziemy naprzeciw działaniom rządu i NFZ.
- Zaniedbania w organizacji pracy jednostek ochrony zdrowia wynikają często z niskich kwalifikacji osób zarządzających, dlatego będziemy organizować działania na rzecz podniesienia poziomu kompetencji kadry zarządzającej oraz pracowników tego systemu.
- Zmierzymy skutecznie wykorzystywać zmiany legislacyjne w promowaniu współpracy partnerstwa publiczno-prawnego w ochronie zdrowia.
- Celem naszym jest modernizacja obiektów ochrony zdrowia, zwłaszcza prowadzonych przez samorząd.
- Uruchomimy działania na rzecz poprawy dostępu do badań specjalistycznych i diagnozy lekarskiej a tym samym lepszego dostępu do usług specjalistycznych.
- Chociaż społeczeństwo lubuskie jest jeszcze demograficznie młode, to jednak tendencja starzenia się populacji jest widoczna, należy przyspieszyć działania na rzecz rozwoju świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych dla ludzi starszych.
- Zamierzamy poprawiać nadal system opieki społecznej przez programy i projekty samorządowe.
- Zamierzamy wspierać szerzej aktywność stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz ochrony zdrowia, opieki paliatywnej i profilaktyki zdrowotnej.
- Zachorowalność na nowotwory w naszym województwie wzrasta niepokojąco, jest jednym z najwyższych w kraju, stąd konieczność zapewnienia

mieszkańcom fachowej pomocy medycznej onkologicznej, co uważamy za priorytetowe.

- Będziemy wspierać dalszy rozwój systemu ratownictwa medycznego, dążąc do poprawy standardów w tej dziedzinie, do wysokiej jakości sprzętu ratowniczego i zapewnienia sprawnego transportu medycznego ratowniczego.
- Powiążemy działania samorządowe ze strategią rządową w ochronie zdrowia, aby nasze szpitale wojewódzkie wielospecjalistyczne stanowiły bazę szpitali zapewniającą bezpieczeństwo zdrowia obywateli, wymaga to współpracy samorządów wszystkich szczebli, zwłaszcza dużych miast.
- Utworzymy lubuską strategię zdrowia psychicznego, wymaga to zintegrowania bazy szpitalnej oraz wsparcia rozwoju środowiskowej opieki psychiatrycznej.
- Społeczeństwo regionu cierpi na różne patologie głównie rodziny, stąd konieczność stworzenia lepszego dostępu do porad i terapii psychologicznych także w szkołach i placówkach oświatowych.
- Wspierać będziemy w oparciu o środki unijne niezbędne rozbudowy i modernizację wszystkich szpitali ze szczególnym uwzględnieniem wielospecjalistycznych.
- Zadbamy o szeroko rozumiane zdrowie rodziny w tym także wsparcie ekonomiczne rodzin, a zwłaszcza rodzin wielodzietnych, zadbamy o lokalne programy pomocy społecznej, ograniczanie bezrobocia i ubóstwa.



OCHRONA LUBUSKIEJ KULTURY, ROZWÓJ TURYSTYKI, WZROST AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJA REGIONU

Kwestie kultury, turystyki i promocji to obszar, w którym samorządy mają szczególnie duże możliwości oddziaływania. Polska słynie z unikatowych walorów, które dają szczególne szanse w zakresie promocji regionów i kulturowania regionalnej kultury. W wymiarze wewnętrznym to także odpowiedzialne zadania rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, tak aby od najmłodszych lat wspierać troskę o zdrowie poprzez promocję sportu.

CO ZROBILIŚMY DLA KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

W 2017 r. środki na kulturę przekroczyły 1,1% budżetu państwa i wyniosły ponad 4 mld zł. W ostatnich dwóch latach nastąpił wzrost nakładów na kulturę o ok. 20%.

Rząd konsekwentnie buduje i uzupełnia sieć muzeów, podjął także decyzję o powołaniu Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków.

Powstały realne narzędzia systemowego wsparcia sportu dzieci i młodzieży – chodzi o ogólnopolskie programy, aktywizujące rocznie prawie 1,5 mln dzieci i młodzieży. O 37% wzrósł w 2017 r. odsetek dzieci objętych sportowymi programami w porównaniu do roku 2015.

W ramach rządowego programu „KLUB” wsparcie otrzymało 3 352 klubów sportowych. Po raz pierwszy w historii małe i średnie kluby sportowe otrzymują bezpośrednie wsparcie z rządu. Pieniądze trafiają tam, gdzie znajduje się i szlifuje talenty sportowe. Dotowane są miejsca, w których przyszli sportowcy stawiają swoje pierwsze kroki i w których kształtowane

są zdrowe nawyki dzieci.

Ponad 42 mln zł rząd przeznaczył na realizację programu SKS w 2017 roku. To dodatkowe zajęcia wychowania fizycznego w szkołach w całej Polsce. Programem jest objętych 260 tys. uczniów w ok. 14 tys. grupach ćwiczebnych.

W ramach programów rządowych pieniądze trafiają do ponad 20 tys. trenerów, nauczycieli WF-u i animatorów sportu rocznie. W latach 2007-2015 wsparcie otrzymywało zaledwie około 3,2 tys. animatorów rocznie, a regularne dofinansowanie nie trafiało ani do trenerów, ani do nauczycieli WF-u.

Jednym z priorytetów rządu jest zapewnienie Polakom dostępu do nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej, dlatego stale zwiększa środki na ten cel. W 2017 r. 463 mln zł zostało przeznaczonych na remonty, budowę i modernizację sal gimnastycznych, hal sportowych, boisk, basenów, kortów i urządzeń lekkoatletycznych. Powstają także inwestycje o szczególnym znaczeniu dla polskiego sportu jak choćby pierwszy w kraju kryty tor łyżwiarski w Tomaszowie Mazowieckim. Na tego typu obiekt i decyzję o jego budowie panczeniści czekali od lat.

Na Otwarte Strefy Aktywności, które będą ogólnodostępnymi plenerowymi miejscami do uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku rząd przeznaczy w ciągu czterech lat 1,8 mld zł. Pozwoli to na budowę, przebudowę lub remont nawet 6 tys. obiektów w całej Polsce.

W ramach dofinansowania na inwestycje strategiczne z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 400,5 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Niewielka liczba wykwalifikowanych profesjonalistów z zakresu edukacji artystycznej i animacji kultury, uniemożliwia obecnie w gminach nieco bardziej oddalonych od metropolii kulturalnej osiągnięcie, zadowalającej jakości poziomu edukacyjnej artystycznej. Brakuje skoordynowanego i wspólnego kalendarza imprez kulturalnych, który trafiałby do mieszkańców regionu informując ich o planach wydarzeń kulturalno-artystycznych w gminie, powiecie, czy regionie. Diagnozujemy również dynamicznie rosnące zapotrzebowanie na zajęcia dla osób starszych, oczekujących wysokiej jakości oferty kulturalnej i edukacyjnej

W województwie lubuskim w ramach dofinansowania z MSiT do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 29,1 mln zł.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKIEJ KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

Mając na uwadze troskę o materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe planujemy:

- Utworzenie mechanizmów inspirujących publiczne i niepubliczne zaangażowanie budżetowe na rzecz podmiotów chcących współpracować w obszarze kultury.
- Wspieranie kultury obywatelskiej, czyli oddawanie pola organizacjom pozarządowym, wzmacnianie ich oraz finansowe wsparcie wartościowych inicjatyw. Zamierzamy zwiększyć pulę dotacyjną na działania w obszarze kultury, które to środki będą przyznawane w formule konkursowej.
- Uaktywnienie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i fundacji,

które coraz częściej pełnią rolę porównywalną z rolą oficjalnych instytucji kultury.

- Z pomocą środków budżetowych, we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz MSWiA będziemy wspierać remont zabytków sakralnych, które powstały od początku istnienia Państwa Polskiego. To ważne z tytułu wielonarodowościowej i wielokulturowej tożsamości ziemi lubuskiej.
- Podtrzymywanie tożsamości regionalnej realizować będziemy wspólnie z samorządami gminnymi i powiatowymi.

Działania przewidziane w ramach rozwoju turystyki w województwie lubuskim:

- W zmianach strukturalnych planowanych na wsi chcemy wykorzystać wysokie walory turystyczne i przyrodnicze regionu, szybko rozwijającą się branżą może stać się agroturystyka, nastawiona także na klienta z zagranicy.
- Zatrzymamy negatywny trend spadku liczby turystów odwiedzających województwo lubuskie.
- Województwo lubuskie ma niepowtarzalną szansę na rozwój sektora turystycznego, dlatego wykorzystamy niedalekie usytuowanie aglomeracji berlińskiej, by powrócić do przedwojennej tradycji, gdy berlińczycy spędzali weekendy i urlopy na Ziemi Lubuskiej. Realizacji tego postulatu sprzyja pełne otwarcie granicy polsko-niemieckiej, w lepszy sposób promować będziemy walory turystyczne Ziemi Lubuskiej na międzynarodowych targach, szczególnie w Berlinie. W przedsięwzięciach promocyjnych, szczególnie nastawionych na klientów zagranicznych, będziemy eksponować walory turystyczne i przyrodnicze regionu, zamieszczać reklamy w prasie krajowej i zagranicznej, organizować wycieczki i imprezy plenerowe dla osób i firm opiniotwórczych.
- Zamierzamy promować działania podwyższające standard usług tu-

rystycznych, aby Ziemia Lubuska była celem wyjazdów turystycznych, a nie tylko etapem tranzytowym.

- Rozbudujemy istniejącą sieć infrastruktury turystycznej (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne).
- Będziemy wspierać te samorządy, które położą nacisk na budowę infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej.
- Przewidujemy rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej oraz podniesienie jej standardu.
- W sposób szczególny wykorzystamy potencjał turystyczny rzeki Odry.



LUBUSKIE ŚRODOWISKO I CZYSTE POWIETRZE

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel ma prawo oddychać czystym powietrzem i korzystać z czystych zasobów wodnych. Od tego, jaki jest stan środowiska zależy jakość życia nas wszystkich; z kolei od tego jaki, zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków. Lokalne władze, będące najbliżej problemu, doskonale rozumieją jakim wyzwaniem jest np. smog. Dlatego odpowiedzialne zadanie przeciwdziałania negatywnym zmianom i poprawy czystości środowiska najlepiej zrealizują samorządy.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚRODOWISKA

W 2017 r. rząd rozpoczął realizację programu „Stop Smog”, który skierowany jest do miast do 100 tys. mieszkańców, znajdujących się na europejskiej liście miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. W 2018 r. rząd przeznaczył 180 mln zł na termomodernizację budynków. Ponadto do 2020 roku przeznaczył 10 mld zł na dofinansowanie projektów poprawiających jakość powietrza, a tym samym jakość życia obywateli. Większe projekty i inwestycje, w tym rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w miastach, będą finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Lokalne projekty obniżania emisji, szczególnie niskiej, będą natomiast wspierane przez regionalne programy operacyjne i programy wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rząd w 2017 roku rozpoczął wdrożenie programu dofinansowania do wymiany pieców węglowych na bardziej ekologiczne źródła ogrzewania,

a dofinansowanie sięga nawet 80 proc. kosztów inwestycji. Programy preferencyjnego finansowania inwestycji w ekologiczne źródła ogrzewania wdrażają też poszczególne wojewódzkie fundusze ochrony środowiska.

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel Rzeczypospolitej powinien mieć prawo oddychać nieskażonym i czystym powietrzem. Od tego, jaki stan środowiska zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Obecnie rządzący w regionie niewiele zrobili w zakresie walki ze smogiem. Na kilka miesięcy przed wyborami, „rzutem na taśmę” w niektórych samorządach przyjęto uchwały antysmogowe. Tak na przykład województwo lubuskie przyjęło uchwałę o dofinansowaniu do wymiany starych pieców na kwotę 10 mln zł, a miasto Zielona Góra na kwotę 500 tys. zł. Są to zbyt szczupłe środki, tym bardziej że działania będą rozproszone na dużym obszarze.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKIEGO ŚRODOWISKA

Działania przewidziane w województwie lubuskim w kwestiach związanych z walką ze smogiem:

- Zaangażujemy samorzady gminne i miejskie do wspólnej gospodarki odpadami.
- Będziemy wspierać rozwój alternatywnych źródeł pozyskiwania energii.
- Ograniczymy emisję szkodliwych substancji do atmosfery – np. poprzez

dofinansowanie do wymiany piecyków węglowych.

- Dodatkowo, region skorzysta z ogólnopolskiego programu „Żwirko i Wigura”, oferowanego przez Polski Fundusz Rozwoju, w ramach którego stosuje się drony, służące do monitorowania spalania trujących substancji w piecach centralnego ogrzewania.
- Będziemy dalej wspierać działania inwestycyjne elektrociepłowni (np. w Zielonej Górze i w Gorzowie Wlkp.), polegające na obejmowaniu siecią EC coraz większej ilości domów, ulic i osiedli.
- Wprowadzimy projekt „Ochrona przed powodzią miasta Słubice” - Celem strategicznym projektu jest zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego zabudowy mieszkaniowej miasta i gminy Słubice poprzez wzmocnienie istniejących wałów przeciwpowodziowych rzeki Odry, budowę nowych wałów chroniących miasto od strony północnej (wał okrężny) oraz odbudowę Raczej Strugi i Czarnego Kanału. Potrzeba zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Słubice wynika przede wszystkim z naturalnych przyczyn związanych z położeniem miasta na obszarze zalewowym przełomowego odcinka Odry.



LUBUSKA INNOWACYJNOŚĆ I CYFRYZACJA REGIONU

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie. Polska gospodarka wkraczająca w nowy etap rozwoju sięga coraz chętniej również po rozwiązania innowacyjne, wykorzystując efektywnie nasz potencjał. W tym zakresie władze samorządowe istotnie wpływają na kształt rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych kierując strumień finansowania do właściwych ośrodków.

CO ZROBILIŚMY DLA INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI

Do 2020 r. rząd zobowiązał się zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości co najmniej 30 mb/s. Umożliwi to wejście polskiego społeczeństwa w nową erę cyfrową. Oznacza to możliwość pracy zdalnej, powszechnego korzystania z e-usług, co uprości załatwianie spraw urzędowych, uzyskiwanie dokumentów, korzystanie z usług medycznych i ubezpieczeniowych oraz wymianę informacji drogą elektroniczną pomiędzy urzędami.

Już dziś obywatele mogą korzystać z kilkuset różnorodnych e-usług. Większość z nich została uruchomiona lub poprawiona w ciągu ostatnich dwóch lat. Bez wychodzenia z domu rodzice mogą już zgłosić narodziny dziecka. W prosty sposób można np. złożyć wniosek w programie „Rodzina 500+”, z czego w minionym roku skorzystało ok. 24% uprawnionych, ponad 1,2 mln wniosków drogą elektroniczną złożono w ramach programu Dobry Start a przeszło 11 mln Polaków złożyło elektroniczną deklarację

podatkową. On-line, bez problemu, można zawnieść o wydanie nowego dowodu osobistego lub też zgłosić jego utratę, a kierowcy, jeżeli muszą, mogą sprawdzić ilość punktów karnych

Od września dzięki aplikacji mDokumenty docelowo każdy obywatel będzie mógł zrezygnować z noszenia przy sobie wielu dokumentów potrzebnych na co dzień (np. dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego, potwierdzenia polisy OC -tzw. pakiet kierowcy, legitymacji szkolnej lub studenckiej). Wszystkie te dokumenty już niebawem będą dostępne w smartfonie. Niezależnie od tego od 1 października kierowcy nie będą musieli mieć przy sobie dowodu rejestracyjnego i polisy OC pojazdu.

Dodatkowo do 2020 r. powstanie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna łącząca wszystkie szkoły w Polsce, która zapewni dostęp do Internetu o prędkości 100 mb/s, usług i treści edukacyjnych (na przykład z bezpłatnych lektur szkolnych, dostępnych na portalu lektury.gov.pl) oraz kształcenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Jeszcze w 2018 r. 1,5 tys. szkół zostanie włączonych do tej sieci. Dziś jedynie co 6 szkoła ma dostęp do szybkiego Internetu.

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie.

W województwie lubuskim dzięki sprawniej realizacji Programu Operacyjnego **59 tys.** gospodarstw domowych oraz 438 (np. szkół, budynków gmin itp.) zostało podłączonych do Internetu.

Wystartował pilotaż systemu ostrzegania SMS-ami przed zagrożeniami. Dzięki podpisanemu porozumieniu między Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i przedstawicielami operatorów, informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa.

Docelowy system ruszy w grudniu 2018 r. Pozwala na to nowelizacja Prawa telekomunikacyjnego oraz niektórych innych ustaw z 11 czerwca

br. Nakłada ona na operatorów obowiązek niezwłocznego, nieodpłatnego wystąpienia, na żądanie dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, komunikatu do wszystkich użytkowników na określonym przez niego obszarze. Obowiązek ten w pełnym wymiarze będzie realizowany od 12 grudnia 2018 roku (wtedy nowelizacja wchodzi w życie), ale już teraz operatorzy zgodzili się na uruchomienie pilotażu. Chodzi o to, aby w szczególności w okresie wakacyjnym wypoczywający mogli dostawać ostrzeżenia o ewentualnych zagrożeniach (np. o nagłych zjawiskach pogodowych takich jak intensywne burze czy gwałtowne nawałnice). Dzięki temu informacja o zagrożeniu dotrze do abonentów sieci znajdujących się na obszarze zagrożonego województwa.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, które pełni funkcję krajowego centrum zarządzania kryzysowego, 24 godziny na dobę monitoruje sytuację w kraju pod kątem wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. - Informacje otrzymujemy od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych. Podobny mechanizm będzie funkcjonował w przypadku komunikatów o zagrożeniu dla ludności. Ministrowie, kierownicy urzędów i instytucji centralnych oraz wojewodowie będą przekazywali informacje o zagrożeniu do RCB, które przekaże ją operatorom telekomunikacyjnym do niezwłocznego i nieodpłatnego wystąpienia.

Operatorzy pracują intensywnie nad technicznym wdrożeniem rozwiązania, które umożliwi docelowo wysyłanie takich powiadomień na obszarze mniejszym niż województwo.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W dalszym ciągu brak jest powszechnej dostępności do Internetu. Dotyczy to szczególnie małych ośrodków i problemu tak zwanej ostatniej mili. W województwie lubuskim w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług admini-

stracji publicznej za pomocą Internetu korzystało poniżej 25% osób.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA CYFRYZACJI WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Aby wspierać zrównoważony rozwój pod kątem cyfryzacji regionu, będziemy:

- Nadal wspierać rządowy program Ogólnopolska Sieć Edukacyjna wyrównujący szanse edukacyjne uczniów z małych ośrodków poprzez budowę nowoczesnej, szybkiej i bezpiecznej sieci dostępowej szerokopasmowego Internetu dla szkół oraz wprowadzającego nowoczesne metody kształcenia.
- Rozwijać projekt „Ostatnia mila” polegający na inwestycjach w sieci dostępu do Internetu. Nasze działania będą dotyczyły wsparcia projektów w zakresie rozbudowy i przebudowy sieci, a także infrastruktury telekomunikacyjnej zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu o parametrach 30 Mb/s i więcej, a także w uzasadnionych przypadkach, gdzie nie zostanie wykreowana podaż infrastruktury szerokopasmowej zapewniającej przepustowość co najmniej 30 Mb/s, w zakresie podstawowego dostępu do Internetu szerokopasmowego.
- Ułatwiać dostęp do usług np. telemedycznych poprzez pomoc w wyposażaniu gabinetów pierwszego badania dla pacjentów: finansowanie dłużne, środki unijne.
- rozwijać zasoby udostępniające centralne usługi e-administracji.



BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ROZWÓJ MIESZKALNICTWA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii – stabilny dostęp do tanich zasobów energetycznych to fundament dalszego postępu. Drugi istotnym aspektem polityki infrastrukturalnej jest mieszkalnictwo, w którym to obszarze polskie społeczeństwo wykazuje znaczne potrzeby. Zaspokojenie potrzeb na mieszkania i energię dla polskiego społeczeństwa i gospodarki stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju kraju.

CO ZROBILIMY DLA MIESZKALNICTWA

Rząd wdraża Narodowy Program Mieszkaniowy, będący silnym impulsem prorozwojowym dla lokalnej gospodarki. Program daje możliwość uzyskania samodzielnego mieszkania osobom o niskich i przeciętnych dochodach. Planowane są również dopłaty do czynszu oraz budowa mieszkań komunalnych. Na ten cel rząd przekieruje do samorządów 6 mld zł, z perspektywą zwiększenia tej kwoty do 20 mld zł.

Obecnie trwa budowa kilku tysięcy mieszkań, a do końca 2018 planowane jest uruchomienie budowy aż 100 tys. mieszkań. Pierwsze klucze do mieszkań rodziny odbiorą w kwietniu 2018 r.

Krajowy Zasób Nieruchomości, utworzony przez rząd we wrześniu 2017 r., podpisał listy intencyjne z podmiotami zainteresowanymi udziałem w programie „Mieszkanie+”, w tym z PKP, Poczta Polska, a także samorządami.

Dzięki temu KZN będzie miał dostęp do ogólnopolskiej bazy nieruchomości w całej Polsce, które nie są już użytkowane, a mogą być wykorzystane pod budowę mieszkań, bądź adaptację budynków na cele mieszkaniowe.

Współpraca rządu i samorządów jest kluczowa w celu realizowania spójnej polityki mieszkaniowej, im więcej samorządów przystąpi do Programu tym szybciej deficyt mieszkań ma szansę zostać zaspokojony.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Lubuskie samorzady podjęły współpracę z Rządem w ramach programu „Mieszkanie+”.

W województwie w ramach programu „Mieszkanie+” zaplanowano budowę mieszkań w następujących lokalizacjach:

- Zakontraktowane lokalizacje: Witnica, Gorzów Wielkopolski, Sulęcín.
- Planowane lokalizacje: Drezdenko, Gorzów Wielkopolski, Gubin, Krosno Odrzańskie, Międzyrzecz, Słubice, Sulechów, Świebodzin.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA LUBUSKIEGO MIESZKALNICTWA

- W ramach Elektromobilności i paliw alternatywnych będziemy:
 - Rozwój stacji ładowania w największych aglomeracjach i obszarach gęsto zaludnionych.
 - Rozwój infrastruktury dla tankowania gazu ziemnego w postaci CNG/LNG.
 - Wprowadzenie stref czystego transportu. Ustanowienie stref czystego transportu wpłynie na spadek emisji szkodliwych związków szczególnie w centrach miast.

- W ramach Funduszu Niskoemisyjnego Transportu (FNT) będziemy:
 - Wspierać publiczny transport zbiorowy działającego w szczególności w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach, na obszarach, na których ustanowione zostały formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, wykorzystującego biopaliwa ciekłe, inne paliwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, wodór lub energię elektryczną.
 - Zakup nowych pojazdów i jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną.
 - Rozwój zeroemisyjnego transportu publicznego.
- W ramach kogeneracji, która jest szansą dla ciepłownictwa samorządowego:
 - Rozwój ciepłownictwa sieciowego zasilanego ciepłem wytwarzanym w procesie kogeneracji.
 - Inwestycje w lokalne elektrociepłownie przyniosą niesamowite efekty. Na obszarze objętym tym działaniem diametralnie zmniejszy się emisja dwutlenku węgla i rakotwórczego pyłu zawieszonego PM10. Zyska środowisko, ale i mieszkańcy powiatu.
 - Realizacja inwestycji układu kogeneracyjnego.
- Będziemy rozwijać Klastry Energii poprzez:
 - Aktywne uczestnictwo w klastrze, koordynowanie działań lub wsparcie dla wspólnych działań społeczności w celu utworzenia klastra.
 - Opracowanie i wdrożenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Planów zaopatrzenia w ciepło energią elektryczną i paliwa gazowe.
 - Program rozwoju gazyfikacji.



BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI W LUBUSKIM

Bezpieczeństwo polskich obywateli to kwestia fundamentalna dla właściwego rozwoju społecznego. Przywrócenia poczucia troski państwa nad obywatelem musi odbyć się poprzez ponowne przejęcie odpowiedzialności za najważniejsze zadania w zakresie bezpieczeństwa. Rozwój i modernizacja służb mundurowych, szczególnie policji i straży pożarnej powinny być obiektem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI

Przez ponad dwa lata rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie zmienił sytuację w zakresie bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach. Stało się to możliwe m.in. dzięki przywróceniu ponad 70 posterunków policji w małych miejscowościach oraz inwestycjom realizowanym w ramach Programu Modernizacji Służb Mundurowych. W 2017 r. policja zakupiła 956 radiowozów, Państwowa Straż Pożarna 139 samochodów, a Straż Graniczna 130. Zainwestowano także w rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2017 r. dotacja dla OSP została podniesiona o 15 mln zł.

Wprowadzono także szereg innowacji – m.in. możliwość zgłoszenia zagrożenia w swojej okolicy przez Internet, za pośrednictwem Krajowej Mapy Bezpieczeństwa czy korzystania z mobilnej aplikacji „Moja Komenda”, która pozwala na szybki kontakt z dzielnicowym. Z aplikacji tej skorzystało już ponad 80 tys. osób. Działania te idą w parze z nauką bezpiecznych zachowań, głównie wśród dzieci i młodzieży. Jednym ze sposobów promowania odpowiedzialnych postaw jest przyznawanie nagród „Młody Bohater” za podjęcie prób ratowania życia. Dodatkowo realizowana jest odpowie-

działna polityka migracyjna. Polscy funkcjonariusze Straży Granicznej wspierali uszczelnianie granic w 18 państwach, podnosząc w ten sposób bezpieczeństwo w Europie.

Ważnym projektem było także uruchomienie Wojsk Obrony Terytorialnej, które nie tylko zwiększyły potencjał obronny Polski, ale także wzmocniły postawy propaństwowe. Wśród ochotników, którzy włączyli się do tych działań, kształtowane są postawy patriotyczne, odwaga oraz szacunek dla państwa i symboli narodowych.

Podjęto także decyzję o konsekwentnym zwiększaniu nakładów na obronność – w 2020 r. mają one wynieść 2,1% PKB, a w 2030 – 2,5%. Dzięki działaniom obecnego rządu 89 proc. Polaków deklaruje, że czuje się bezpiecznie. Jest to najlepszy wynik od 30 lat.

Rząd koalicji PO-PSL w latach 2007-2015 zlikwidował, 418 z 817, czyli ponad połowę posterunków policji w Polsce, co diametralnie obniżyło poziom bezpieczeństwa na wielu obszarach kraju. Dlatego sztandarowym projektem rządu Prawa i Sprawiedliwości jest przywrócenie ponad 150 posterunków zwłaszcza w małych miejscowościach, tak by obywatele wiedzieli, że w każdej chwili mogą liczyć na pomoc policji.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W miastach brak jest sprawnych systemów monitoringu. Ciągłej poprawy wymagają w wielu miejscach niebezpieczne rozwiązania drogowe. Istnieje zbyt wiele kolizyjnych i niebezpiecznych przejazdów kolejowych.

W lubuskim przywrócono już 6 posterunków: w Przytocznej, Zbąszynku, Lubniewicach, Dobiegniewie, Kargowej i Szlichtyngowej.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W budowaniu systemu bezpieczeństwa kluczową rolę odgrywają organizacje pozarządowe, jak: OSP, WOPR, które wspierają zawodowe służby lub je uzupełniają w specyficznych środowiskach – np. zbiorniki wodne.

W dziedzinie bezpieczeństwa będziemy:

- Wspierać służby ratownicze poprzez programy wyposażania w sprzęt, organizację ćwiczeń i szkoleń.
- Wdrażać programy edukacyjne dla dzieci i dorosłych na temat pierwszej pomocy przedmedycznej i zasad bezpieczeństwa na drodze oraz podczas wypoczynku.
- Dążyć do zintensyfikowania inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa ruchu pieszego i pojazdów.



SPRAWNA ADMINISTRACJA I LEPSZE ZARZĄDZANIE W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

Władza samorządowa to także sprawna administracja i lepsze zarządzanie. Poziom samorządowy wymaga nie tylko wizji i szerokiej perspektywy rozwoju, ale także bezpośrednich dobrych działań. Dobry gospodarz zna swoich obywateli i ich potrzeby. W trosce o nasze małe ojczyzny konieczna jest stała poprawa jakości zarządzania i efektywności wydatkowania środków publicznych. Władza samorządowa musi być najbliżej mieszkańców w regionach, każdego dnia dając bezpośredni przykład dobrego rządzenia.

CO ZROBILIŚMY, ABY USPRAWNIĆ ADMINISTRACJĘ

Na 255 polskich miast posiadających status średnich, aż 122 ośrodki według analiz przeprowadzonych przez PAN, są zagrożone utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Ponad 2 mld zł przeznaczone na wsparcie w ramach programu zostaną przekazane na cele związane z inwestycjami publicznymi, wspieranie efektywności energetycznej, czy też tworzenie warunków dla inwestycji prywatnych. Pakiet dla Miast Średnich jest krokiem milowym na rzecz wyrównywania szans rozwojowych wszystkich obszarów kraju.

Dzięki dynamicznym działaniom rządu w ciągu 2 lat udało się zdecydowanie przyspieszyć realizację programów finansowanych ze środków unijnych. Po wyborach parlamentarnych Ministerstwo Rozwoju przeprowadziło analizę stanu wdrażania funduszy unijnych na lata 2014 - 2020. Przeprowadzony audyt wykazał, że w porównaniu do innych państw

opóźnienia sięgały nawet roku. Niektóre wskaźniki wykorzystania funduszy były bliskie zeru.

W czerwcu 2016 r. Rada Ministrów przyjęła „Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa”, który przyniósł zdecydowaną poprawę.

Łącznie w ramach obecnej perspektywy budżetowej podpisano już ponad 25 tys. umów na dofinansowanie projektów z pieniędzy UE o wartości ponad 225,5 mld zł.

Dodatkowo dzięki energicznym działaniom byłego Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego udało się zagospodarować 9 mld euro pochodzących z poprzedniej perspektywy budżetowej na lata 2009-2013.

Polska z powodzeniem zakończyła także negocjacje w sprawie funduszy norweskich. Dzięki temu nasz kraj otrzyma 810 mln euro, które zostaną przeznaczone m.in. na ochronę środowiska i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Niestety, znacznie wolniej niż programy krajowe realizowane były programy regionalne, za które odpowiadają samorządy wojewódzkie. Szacuje się, że zagrożona jest kwota ok. 887 mln euro z programów regionalnych.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie lubuskim „Pakiem dla Miast Średnich” objęto miasta: Międzyrzec, Słubice, Nowa Sól, Żagań, Żary, Świebodzin.

Żagań, Międzyrzec, Nowa Sól, Żary mogą liczyć na szczególną pomoc w ramach rządowego programu „Pakiet Dla Miast Średnich”.

Rządowe wsparcie finansowe, jakie zapewnia Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w pozyskiwaniu środków w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” ma przede wszyst-

kim na celu stymulowanie postępu cywilizacyjnego w zakresie ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatu, a także zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki. W związku z tym, w dużej mierze dofinansowanie udzielane jest na projekty związane z termomodernizacją budynków, a także budową sieci ciepłowniczej.

Wiele miejscowości nie posiada wciąż infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Niewystarczające systemy kanalizacji burzowej powodują, że niektóre miasta są podtapiane w czasie burz i ulew.

Pod względem wartości wniosków o dofinansowanie woj. lubuskie zajmuje 12 miejsce. Wkład UE w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosi 3,3 mld zł, co stanowi 86% alokacji. Pod względem podpisanych umów województwo lubuskie zajmuje 7 miejsce – podpisanych zostało 687 umów na kwotę dofinansowania UE 2,2 mld zł, co stanowi 58% alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 57%.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI POPRAWIENIA JAKOŚCI ADMINISTRACJI

Zamierzamy w tym zakresie wspierać następujące działania realizowane przez samorzady wszystkich szczebli:

- Gospodarka wodno-ściekowa, wsparcie inwestycji prowadzących do zredukowania ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej w aglomeracjach.
- Gospodarka odpadami, wsparcie działań w zakresie zapobiegania i ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacja zagrożeń wynikających

ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

- Ochrona przyrody, prowadzenie czynnych działań na rzecz ochrony przyrody na obszarach chronionych w województwie lubuskim, prowadzące do ograniczenia degradacji środowiska.

W ramach obszaru infrastruktury realizowane będą działania na rzecz rozwiązania głównych problemów w obrębie infrastruktury drogowej o zasięgu regionalnym i lokalnym oraz infrastruktury transportu publicznego.

Do najważniejszych zadań należy:

- Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez unowocześnienie gospodarki wodno-ściekowej.
- Zwiększenie stopnia segregacji oraz ponownego wykorzystania odpadów.
- Poprawa jakości powietrza.
- Zachowanie różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych Lubuskiego.

Działania przewidziane w województwie lubuskim w kwestiach związanych z zarządzaniem funduszami unijnymi:

- Będziemy wspierać organizacje zajmujące się szkoleniem osób i firm, szczególnie w zakresie pozyskiwania funduszy europejskich na rozwój przedsiębiorczości.
- Dążyć będziemy, by przy pomocy środków unijnych realizować zasadę zrównoważonego rozwoju całego regionu.
- Prowadzić będziemy działania na rzecz utrzymania w kolejnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2028 środków na rzecz regionalnych programów operacyjnych. Chcielibyśmy uzyskać większe środki dla województwa lubuskiego.
- Usprawnimy politykę informacyjną o konkursach.
- Wyliminujemy zbędne procedury administracyjne utrudniające benefi-

cjentom realizację projektów.

- Dążyć będziemy, aby w przyszłym programowaniu na województwo lubuskie wszystkie środki przypadły na infrastrukturę twardą.
- W nowej perspektywie dążyć będziemy do udostępnienia środków dla gmin i powiatów na infrastrukturę drogową.
- Dążyć będziemy do tego, by beneficjentami środków unijnych realizowanych w ramach LRPO były lubuskie firmy, stowarzyszenia i inne podmioty związane z Ziemią Lubuską.

